

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת אלון שוסטר

5298/25/פ

הצעת חוק האזורים הימיים, התשפ"ה-2024

פרק א': מטרה

1. מטרת החוק
- מטרתו של חוק זה להגדיר את האזורים הימיים שבקרבת חופיה של מדינת ישראל הכוללים את מימי החופים, המים הפנימיים, האזור הסמוך והאזור הכלכלי הבלעדי (בחוק זה – האזורים הימיים), וכן לעגן את הזכויות והסמכויות של מדינת ישראל באזורים אלה, לרבות בדרך של קביעת החיקוקים שיחולו בהם ובמיתקנים ימיים המצויים בהם, והכל בהתחשב בהוראות המשפט הבין-לאומי ובין השאר לשם השגת יעדים אלה:
- מימוש ריבונותה של מדינת ישראל במימי החופים ובמים הפנימיים;
  - הגברת יכולת המניעה והגילוי של עבירות והפרות דין בשטח מדינת ישראל והטלת אמצעי ענישה ואכיפה בשלהן;
  - מימוש זכויותיה הריבוניות של מדינת ישראל באזור הכלכלי הבלעדי ובמדף היבשתי;
  - הבטחת פיתוחם וניצולם של האזור הכלכלי הבלעדי והמדף היבשתי באופן בר קיימה לרבות לעניין אוצרות הטבע המצויים בהם;
  - הגנה יעילה על הסביבה הימית והסביבה החופית ועל ערכי טבע מוגנים, לרבות באמצעות הגדרת אזורים מוגנים המיועדים לשימור ואסדרה סביבתית של פעילויות אנושיות.

פרק ב': הגדרות

2. הגדרות בחוק זה –

"אוצרות טבע" – כלל המשאבים באזורים הימיים שמקורם מן הטבע והם בעלי ערך כלכלי מטבעם או כתוצאה מעיבודם, בין שהם חי, צומח או דומם, למעט ערך טבע מוגן ולרבות מקור אנרגיה כהגדרתו בחוק מקורות אנרגיה, התש"ן-1989¹;

"האזור הכלכלי הבלעדי" – האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל כמשמעותו בסעיף 9;

"האזור הסמוך" – האזור הסמוך של מדינת ישראל כמשמעותו בסעיף 6;

"הוועדה לים" – כהגדרתה בסעיף 18;

"חוק גנים לאומיים" – חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998²;

"חוק הנפט" – חוק הנפט, התשי"ב-1952³;

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977⁴;

"חוק העתיקות" – חוק העתיקות, התשל"ח-1978⁵;

"חוק התכנון והבנייה" – חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965⁶;

"המדף היבשתי" – המדף היבשתי של מדינת ישראל, כמשמעותו בסעיף 10;

"המים הפנימיים" – המים הפנימיים של מדינת ישראל, כמשמעותם בסעיף 4;

"מימי החופים" – מימי החופים של מדינת ישראל כמשמעותם בסעיף 3;

"מיתקן ימי" – מבנה או מיתקן לרבות אסדה, באזור הכלכלי הבלעדי, בין שהוא מחובר לקרקע הים ובין שאינו מחובר, הנדרש לביצוע אחת הפעולות כמפורט להלן באזור הכלכלי הבלעדי, וזאת גם אם הוא כלי שיט כהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960⁷:

(1) חיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע, אנרגיה וחקלאות ימית;

---

¹ ס"ח התש"ן, עמ' 28.

² ס"ח התשנ"ח, עמ' 202.

³ ס"ח התשי"ב, עמ' 322.

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁵ ס"ח התשל"ח, עמ' 76.

⁶ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

⁷ ס"ח התש"ך, עמ' 67.

(2) הנחת כבלים וצינורות ;

(3) ביצוע מחקר ;

(4) הקמה או פירוק של מבנה או מיתקן אחר, לרבות אסדה, המיועד לאחת המטרות המפורטות בפסקאות (1) עד (3) ;

(5) פעולות נוספות שקבע שר המשפטים בתקנות לפי סעיף 40 ;

"מיתקן ימי קבוע" – מיתקן ימי המתוכנן לעמוד במקומו דרך קבע או לתקופה ממושכת, ששר המשפטים הכריז עליו בהודעה ברשומות לפי סעיף 41 ;

"נכס" – לרבות זכות ;

"ערך טבע מוגן" – כהגדרתו בחוק גנים לאומיים ;

"קווי הבסיס" – הקווים הישרים הנמתחים בין הנקודות הגיאוגרפיות שעליהן החליטה הממשלה לפי סעיף 35 ;

"קרקע הים" – לרבות תת-קרקע הים ;

"הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים" – כמשמעותה בחוק גנים לאומיים ;

"שמורת טבע באזור הכלכלי הבלעדי" – שטח שהוכרז כשמורת טבע לפי הוראות סעיף 34 ;

"תכנית מרחבית ימית" – כמשמעותה בסעיף 16.

פרק ג': מימי החופים והמים הפנימיים

מימי החופים 3. מימי החופים של מדינת ישראל הם :

(1) רצועת הים התיכון ברוחב של 12 מיילים ימיים מקווי הבסיס, לרבות קרקע הים באותה רצועה והמרחב האווירי שמעליה ;

(2) רצועת ים סוף הכוללת את רצועת הים שבין נקודת שפל המים הממוצע שבחוף לבין הגבול הימי שבין מדינת ישראל לירדן כפי שנקבע בהסכם בין שתי המדינות מיום כ"ו בטבת התשנ"ו (18 בינואר 1996) וכן את רצועת הים שמעבר לרצועה האמורה הנמצאת בקרבת מצרים שנקבעה על פי כללי המשפט הבין-לאומי, ולרבות קרקע הים ברצועת ים סוף האמורה והמרחב האווירי שמעליה.

4. המים הפנימיים של מדינת ישראל הם המים בשטח שמקווי הבסיס לכיוון היבשה, לרבות קרקע הים שמתחתיהם והמרחב האווירי שמעליהם.
5. (א) מימי החופים והמים הפנימיים הם בשטח הריבונות של מדינת ישראל, וכל חיקוק החל במדינת ישראל יחול גם בהם, אלא אם כן נקבע אחרת באותו חיקוק.
- (ב) כל חיקוק החל על מימי החופים יחול גם במים הפנימיים, אלא אם כן נקבע אחרת באותו חיקוק.

פרק ד': האזור הסמוך

6. האזור הסמוך של מדינת ישראל הוא רצועת הים התיכון שמעבר למימי החופים עד למרחק של 24 מיילים ימיים מקווי הבסיס.
7. (א) חוק העתיקות והתקנות לפיו יחולו באזור הסמוך, ויראו לענין חיקוקים אלה כל פעולה המתבצעת באזור הסמוך כאילו היא מתבצעת בישראל, כל נכס המצוי באזור הסמוך כאילו הוא מצוי בישראל וכל כניסה אל האזור הסמוך ויציאה ממנו, כאילו הם כניסה לישראל או יציאה ממנה.
- (ב) על אף הוראות סעיף 7 לחוק העונשין וסימן ג' לפרק ג' בחוק האמור, דיני העונשין של מדינת ישראל יחולו על כל עבירה לפי חוק העתיקות או התקנות לפיו שנעברה, כולה או מקצתה, באזור הסמוך כאילו הייתה עבירת פנים כהגדרתה בסעיף 7(א) לחוק העונשין.
- (ג) סמכויות שוטר לפי דין יהיו נתונות לו באזור הסמוך לגבי עבירה לפי חוק העתיקות או התקנות לפיו שנעברה, כולה או מקצתה, באזור האמור; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 40 לחוק העתיקות.
8. סמכויות באזור הסמוך לשם מניעת עבירות והפרות בשטח ישראל
- סמכויות שוטר לפי דין וכן סמכויות פיקוח ואכיפה הנתונות לאדם אחר לפי חיקוקי התוספת הראשונה, לגבי עבירות או הפרות לפי החיקוקים האמורים, יהיו נתונות להם גם באזור הסמוך לשם מניעת ביצוע העבירות וההפרות כאמור בשטח ישראל, לשם גילויין ולשם הטלת אמצעי ענישה ואכיפה בשלהן; לענין זה, "חיקוקי התוספת הראשונה" – חיקוקים בתחומי תשלומי חובה לרבות מכס, הגירה ובריאות הציבור, המנויים בתוספת הראשונה.

פרק ה': האזור הכלכלי הבלעדי והמדף היבשתי

סימן א': הגדרת האזור הכלכלי הבלעדי והמדף היבשתי

9. האזור הכלכלי הבלעדי (א) האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל הוא רצועת הים התיכון שמעבר למימי החופים עד למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס, לרבות קרקע הים באותה רצועה.

(ב) חפף האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל כאמור בסעיף קטן (א), אזור כלכלי בלעדי של מדינה אחרת, ייקבע קצה תחום האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל בשטח החופף בין האזורים, בהסכם עם אותה מדינה, וכל עוד לא הושג הסכם כאמור – לפי כללי המשפט הבין-לאומי.

10. המדף היבשתי של מדינת ישראל הוא קרקע הים התיכון שמעבר למימי החופים עד למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס.

סימן ב': תחולת דינים וסמכויות

11. דין אוצרות טבע באזור הכלכלי הבלעדי הם נכסי המדינה; הוראות חוק נכסי המדינה, התשי"א-1951⁸, יחולו לגבי אוצרות טבע כאמור, אלא אם כן נקבע אחרת, במפורש או במשתמע, בחוק זה או בחיקוקים החלים באזור הכלכלי הבלעדי לפי חוק זה.

12. תחולת דינים באזור הכלכלי הבלעדי (א) חיקוקים החלים לעניין פעולות כמפורט להלן, לרבות פעולות הנלוות להן, וחיקוקים החלים לעניין נכסים הקשורים לפעולות כאמור, המנויים בתוספת השנייה, יחולו באזור הכלכלי הבלעדי לעניין אותם פעולות ונכסים:

(1) חיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע, אנרגיה וחקלאות ימית;

(2) הנחת כבלים וצינורות;

(3) ביצוע מחקר;

(4) הקמת מיתקנים ימיים;

(5) שמירת הבטיחות והביטחון במיתקנים הימיים ובסביבתם;

(6) הגנה על הסביבה ובכלל זה על ערכי טבע מוגנים, שמורות טבע ועתיקות.

⁸ ס"ח התשי"א, עמ' 52.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), במיתקנים הימיים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי יחולו גם חיקוקים המנויים בתוספת השלישית, שעניינם הסדרת הפעילות המבוצעת במיתקנים כאמור, ובכלל זה תעסוקה, ביטחון סוציאלי, תשלומי חובה, הגירה, בטיחות ובריאות.

(ג) בלי לגרוע מהוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), במיתקנים הימיים הקבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי יחולו חיקוקים נוספים שעניינם כאמור בסעיף קטן (ב), המנויים בתוספת הרביעית, ושהחלתם דרושה בשל תקופת הפעילות הממושכת של מתקנים אלה.

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג), רשאי שר העבודה, בהסכמת שר המשפטים, לקבוע כי הוראות החיקוקים בתחום דיני העבודה ובטיחות עובדים, ששר העבודה ממונה על ביצועם, המנויים בתוספת הרביעית, כולן או חלקן, לא יחולו במיתקנים הימיים הקבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי, דרך כלל או לגבי סוגי עבודה או סוגי עובדים שיקבע, ורשאי שר העבודה לקבוע בתקנות כאמור כי הוראות החיקוקים כאמור, כולן או חלקן, יחולו בשינויים שיקבע; תקנות לפי סעיף קטן זה ייקבעו בהתאם למקובל לעניין זה באזורים כלכליים בלעדיים של מדינות מפותחות, ובלבד שתקנות כאמור לא יסתרו הוראות של אמנה בין-לאומית שמדינת ישראל אשררה.

(ה) לעניין החיקוקים החלים לפי סעיף זה באזור הכלכלי הבלעדי, במיתקנים הימיים המצויים בו או במיתקנים הימיים הקבועים המצויים בו, יראו כל פעולה המתבצעת באזור הכלכלי הבלעדי או במיתקנים האמורים, כאילו היא מתבצעת בישראל, כל נכס המצוי באזור הכלכלי הבלעדי או במיתקנים האמורים כאילו הוא מצוי בישראל, וכל פעולה של כניסה לאזור הכלכלי הבלעדי או למיתקנים האמורים או יציאה מהם כאילו היא כניסה לישראל או יציאה ממנה.

תחולת דיני העונשין 13. על אף הוראות סעיף 7 לחוק העונשין וסימן ג' לפרק ג' בחוק האמור, דיני העונשין של מדינת ישראל יחולו על כל עבירה הקבועה בחיקוקים החלים באזור הכלכלי הבלעדי לפי סימן זה, שנעברה כולה או מקצתה באזור האמור, כאילו הייתה עבירת פנים כהגדרתה בסעיף 7(א) לחוק העונשין.

14. סמכויות שוטר באזור הכלכלי הבלעדי (א) סמכויות שוטר לפי דין יהיו נתונות לו באזור הכלכלי הבלעדי לגבי עבירה שדיני העונשין של מדינת ישראל חלים עליה לפי סעיף 13 לחוק זה, או לפי סעיף 13א לחוק העונשין.

(ב) הסמכויות לפי סעיף זה באות להוסיף על סמכויות הפיקוח והאכיפה הקבועות בחיקוקים החלים באזור הכלכלי הבלעדי לפי סימן זה.

מעמד המדף היבשתי
15. דין המדף היבשתי ואוצרות הטבע המצויים בו, לענין חוק זה, כדין האזור הכלכלי הבלעדי ואוצרות טבע המצויים באותו אזור.

סימן ג': תכנית מרחבית ימית

תכנית מרחבית ימית
16. (א) הממשלה תאשר, בתוך שנתיים מיום תחילתו של חוק זה, תכנית מרחבית ימית לאזור הכלכלי הבלעדי (בחוק זה – תכנית מרחבית ימית), לפי הצעת המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה (בסעיף זה – המועצה).

(ב) תכנית מרחבית ימית תיערך על ידי הוועדה לים ותוגש למועצה הארצית לתכנון ולבנייה; המועצה תהא רשאית להורות על תיקון או שינוי התכנית טרם הגשתה לאישור הממשלה.

(ג) הממשלה רשאית לאשר את התכנית, לאשרה בשינויים או לדחותה, ובלבד שאם אישרה את התכנית בשינויים או דחתה אותם, תובא התוכנית לדיון חוזר במועצה.

(ד) הוראות סעיפים 83, 83א, 96, 96א, 118, 119 ו-133 לחוק התכנון והבנייה יחולו, בשינויים המחויבים, ביחס לתכנית מרחבית ימית.

(ה) תכנית מרחבית ימית תקבע את התכנון המרחבי של כלל האזור הכלכלי הבלעדי, ותכלול בין השאר את אלה:

(1) חלוקת המרחב לאזורים ימיים תפקודיים (בפרק זה – אזור תפקודי), המאפשרים מגוון פעילויות ושימושים, לרבות שטחי חיפוש לייעודים ושימושים שונים;

(2) הנחיות הקובעות סדרי עדיפויות ויחסי גומלין בין הפעילויות והשימושים, ומגבלות פיתוח ושימוש בכל אזור תפקודי, מעל פני הים, בגובה פני הים, מתחת לפני הים או בגוף המים, על פני קרקע הים ומתחתיה;

(3) תחימת שטחים כאזורי חיפוש לשמורות טבע וקביעת יעדים כמותיים ומרחביים להכרזה על שמורות טבע באזור הכלכלי הבלעדי, בהתחשב באמנות הבינלאומיות הנוגעות בדבר, לרבות לצורך עמידה ביעדי ייצוג הולם לבתי הגידול במרחב הימי והגנה מיטבית על שטחים חשובים לשימור המגוון הביולוגי, בהיוועצות עם רשות הטבע והגנים;

(4) הוראות בדבר ניטור השפעות ישירות, עקיפות ומצטברות של פעילות פיתוח, ניצול משאבים ודיג על הסביבה הימית.

(ו) טרם העברתה לאישור המועצה הארצית, תפרסם הוועדה לים את טיוטת התכנית המרחבית הימית להערות הציבור למשך 60 ימים באתר האינטרנט של מנהל התכנון.

(ז) כל אדם רשאי להגיש הערות בכתב לטיוטת התכנית המרחבית הימית;

(ח) בתום התקופה המנויה בסעיף קטן (ו), הוועדה לים תקיים שימוע ציבורי במסגרתו יישמעו ויידונו הערות הציבור, במתכונת שתקבע הוועדה לים.

(ט) בתום השימוע הציבורי, התכנית המרחבית תועבר למועצה הארצית יחד עם ריכוז הערות הציבור והתייחסות הוועדה לים להערות הציבור.

(י) הממשלה, בהמלצת המועצה הארצית והוועדה לים, תעדכן את התכנית המרחבית הימית מעת לעת, אחת לחמש שנים לפחות.

סימן ד': אישור פעולות ושימושים באזור הכלכלי בלעדי

הגדרות – סימן ד' 17. בפרק זה –

"הפקת נפט", "חיפוש נפט" ו"נפט" – כהגדרתם בחוק הנפט;

"זכות נפט" – כהגדרתה בחוק הנפט, וכן רישיון לפי חוק משק הגז הטבעי⁹;

"פעולות ושימושים" – כל פעולה או שימוש במרחב הימי שלהערכת הוועדה לים נדרש להסדירם כדי להגן על הסביבה, להגן על בריאות הציבור או למנוע הפרעה לשימושים לגיטימיים אחרים, לרבות כל אלה:

(1) הקמה או שינוי של כל מבנה קבוע או זמני;

(2) הטלה או השלכה לים של כל חפץ או חומר; הטבעה של כל כלי או מכלית;

(3) שימוש בספינה, מכלית או כל מתקן שהוא להוצאה של דבר מה, לרבות מן החי והצומח ובכלל זה דיג, מהים או מקרקע הים;

(4) פעולת גריפה בסביבה הימית;

(5) הנחה או שימוש בחומר נפץ בים או מתחת לקרקע הים;

(6) כל שריפה של חומר במרחב הימי; כל חפירה או כרייה במרחב הימי;

⁹ ס"ח התשס"ב, עמ' 55.

"תסקיר השפעה על הסביבה" – כהגדרתו בחוק התכנון והבנייה.

הוועדה לים

18.

(א) ליד המועצה הארצית לתכנון ולבנייה תוקם ועדה למרחב הימי באזור הכלכלי הבלעדי (בחוק זה – הוועדה לים) שסמכויותיה ותפקידיה יהיו בהתאם לאמור בסימן זה.

(ב) ואלה יהיו חברי הוועדה לים :

(1) נציג שימנה שר הפנים, בעל הכשרה מקצועית בענייני תכנון ובנייה, מבין עובדי מינהל התכנון במשרד הפנים, כמשמעותו בחוק התכנון והבנייה והוא יהיה היושב ראש ;

(2) נציג שימנה שר הפנים, בעל הכשרה מקצועית בענייני התכנון והבניה במרחב הימי, מבין עובדי מינהל התכנון, והוא יהיה מתכנן הוועדה ;

(3) נציג שימנה שר האוצר, מבין עובדי משרדו ;

(4) נציג שימנה שר האנרגיה והתשתיות, בעל הכשרה בענייני אנרגיה בים, מבין עובדי משרדו ;

(5) שני נציגים שימנה השר להגנת הסביבה, בעלי הכשרה בענייני תכנון ימי, מבין עובדי משרדו ;

(6) נציג שימנה שר הביטחון מבין עובדי משרדו ;

(7) נציג שימנה שר החקלאות וביטחון המזון, בעל הכשרה רלוונטית לענייני דיג וחקלאות ימית, מבין עובדי משרדו ;

(8) נציג שימנה שר התחבורה והבטיחות בדרכים, בעל מומחיות בתחבורה ימית, מבין עובדי משרדו ;

(9) נציג שימנה מנהל רשות הטבע והגנים, מבין עובדי הרשות ;

(10) נציג גופים ציבוריים שעניינם איכות הסביבה, המפורטים בחלק א' לתוספת לחוק ייצוג גופים ציבוריים שעניינם בשמירת איכות הסביבה (תיקוני חקיקה), התשס"ג – 2002¹⁰, שימנה שר הפנים על פי המלצה שיגישו לו גופים אלה ;

(11) נציג המוסדות האקדמיים שהינו בעל מומחיות בתחום שמירת הסביבה הימית, שימנה שר הפנים ;

¹⁰ ס"ח התשס"ג, עמ' 118.

(12) שני נציגי רשויות מקומיות הגובלות בים התיכון שימנה שר הפנים, וביניהן נציג מועצה אזורית.

(ג) הוועדה לים תפעיל את סמכויותיה בהתחשב בצורך בניהול מיטבי וארוך טווח של הסביבה הימית, ובכלל זה של הצורך לשמר את משאבי הטבע הגלומים בה, את המערכות האקולוגיות ואת המגוון הביולוגי, ובהתבסס על מידע מדעי עדכני והכל בהתאם לעיקרון הזהירות המונעת, למען הציבור ולמען הדורות הבאים ובהתחשב בצורכיהם, במסגרת מכלול השיקולים התכנוניים.

(ד) לא ימונה לחבר ועדה מי שהורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן בוועדה או שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור וטרם ניתן פסק דין סופי בעניינו.

(ה) חבר ועדה שנבצר ממנו למלא את תפקידו תקופה מסוימת משום שהוא נעדר או נטול יכולת לפעול מחמת מחלה או מחמת סיבה אחרת, רשאי מי שמינה אותו למנות במקומו אדם אחר לאותה תקופה, ובלבד שממלא המקום יתמנה בדרך ובתנאים שנתמנה חבר המועצה שקדם לו.

(ו) על פעילות הוועדה לים יחולו הוראות סעיפים 41, 42, 43, 44, 44א, 48ד, 48ה ו-148 לחוק התכנון והבנייה, בשינויים המחויבים.

(ז) הוועדה לים רשאית למנות מבין חבריה ועדות קבועות וועדות לעניינים מסוימים ולקבוע להן את סמכויותיהן ותפקידיהן (בסעיף זה – ועדות משנה); היה חבר ועדה שנאצלה לה סמכות לפי סעיף זה חולק על החלטת הוועדה, תעביר הוועדה את ההחלטה, על-פי דרישתו, להכרעתה הסופית של הוועדה לים.

תקופת כהונה 19. חבר ועדה ימונה לתקופה של חמש שנים וניתן לשוב ולמנותו לתקופות כהונה נוספות. חבר ועדה שתקופת כהונתו תמה יוסיף לכהן עד למינוי חבר אחר במקומו או עד למינויו מחדש, ובלבד שלא חלפו יותר משישה חודשים מעת שתמה תקופת כהונתו.

סיום כהונה 20. חבר ועדה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

- (1) הוא חדל להיות עובד המשרד הממשלתי או נציג הגוף שאותו הוא מייצג בוועדה, ולגבי נציגי הציבור – הוא נתמנה להיות עובד מדינה;
- (2) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, והשר שמינה אותו העבירו מכהונתו.

21. תחולת הוראות לגבי חבר ועדה (א) על חבר הוועדה לים יחולו הוראות הסעיפים 44ג, 45, 46, 47, 47א, 48א, 48ב ו-48 לחוק התכנון והבנייה, בשינויים המחויבים.
- (ב) חברי הוועדה שאינם עובדי מדינה דינם כדין עובדי המדינה לעניין החיקוקים המנויים להלן:
- (1) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט – 1969¹¹;
- (2) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם–1979¹²;
- (3) חוק העונשין, התשל"ז–1977 – ההוראות הנוגעות לעובדי ציבור;
- (4) פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א–1971¹³.
22. בעלי תפקידים בוועדה (א) נציג השר להגנת הסביבה בוועדה ישמש כיועץ הסביבתי של הוועדה.
- (ב) הוועדה לים רשאית להתייעץ עם יועץ מקצועי שתקבע וכן רשאית היא למנות לה יועץ מקצועי של קבע לרבות יועץ משפטי.
23. הרשאה לפעולה או שימוש באזור הכלכלי הבלעדי (א) לא יבוצעו פעולות ושימושים כהגדרתם בסעיף 17 בתחומי האזור הכלכלי הבלעדי, אלא לאחר קבלת הרשאה מהוועדה לים, בהתאם להוראות סימן זה (בחוק זה – הרשאה).
- (ב) אין בהוראות חוק זה כדי להגביל את חופש הפעולה של כוחות הביטחון באזור הכלכלי הבלעדי לפי כל דין, ובסמכותם לפעול וליתן הנחיות בהתאם לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח–1998¹⁴.
- (ג) שר הפנים יקבע כללים בנוגע לאופן הגשת הבקשות לעניין סעיף קטן (א).
24. פעולות פיתוח ובינוי (א) פעולה או שימוש בתחומי האזור הכלכלי הבלעדי, התואמים את בהתאם לתכנית המרחבית הימית (בחוק זה – פעולות פיתוח תואמות תכנית מרחבית) אינם טעונים הרשאה מטעם הוועדה לים כאמור בסעיף 23, למעט אלה:
- (1) הקמת מבנה ימי לצרכי חקלאות ימית, קו תשתית, מבנה להפקת אנרגיה, מחקר, או כל מבנה קבוע אחר;

¹¹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

¹² ס"ח התש"ם, עמ' 2.

¹³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

¹⁴ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

(2) פעולות ושימושים נוספים שיקבע שר הפנים בתקנות.

(ב) שר הפנים רשאי, בהמלצת הוועדה לים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע סוגי מבנים שיהיו פטורים מן הצורך בהרשאה לפי סעיף זה, אם נוכח כי מדובר בפיתוח בעל השפעה זניחה על הסביבה.

(א) פעולה או שימוש בתחומי האזור הכלכלי הבלעדי, אשר אינם תואמים את התכנית המרחבית הימית (בחוק זה – פעולות חורגות), יהיו טעונים הרשאה מטעם הוועדה לים; הוראות סעיף זה יחולו על כל אלה:

25. פעולות ושימושים שאינם תואמים את התכנית המרחבית הימית

(1) הקמת מבנה ימי לצרכי חקלאות ימית, קו תשתית, מבנה להפקת אנרגיה, מחקר, או כל מבנה קבוע או זמני אחר;

(2) אישור תכנית לשמורת טבע ימית לפי סעיף 34;

(3) חיפוש של גז ונפט או מחצבים אחרים לרבות ביצוע בדיקות גיאו-פיסיות לשם מיפוי תת-הקרקע לחיפוש וגילוי גז ונפט או מחצבים אחרים וביצוע קידוחי ניסיון;

(4) ביצוע דיג בתא שטח שלא יועד לדיג בתכנית המרחבית;

(5) פעילות או שימוש אחר כפי שיקבע שר הפנים בתקנות.

(ב) הרשאה מטעם הוועדה לים לפי סעיף זה יכול שתינתן באופן זמני, לתקופה שתקבע הוועדה.

(ג) לא יאושרו פעולות חורגות, אלא לאחר ששוכנעה הוועדה לים, על פי בחינת חלופות, כי לא ניתן לבצע את הפעולות באופן התואם את התכנית המרחבית הימית, או שמצאה כי יש לכך הצדקה מיוחדת וכי ביצוע הפעולות החורגות לא יפגע בעקרונות התכנון ובאיזונים שנקבעו בתכנית המרחבית.

(א) בקשה להרשאה לביצוע פעולות פיתוח תואמות תכנית מרחבית או לביצוע פעולות חורגות לפי סעיפים 24 ו-25 (בסעיף זה – בקשה) תוגש לוועדה לים ותועבר גם ליועץ הסביבתי של הוועדה.

26. הליך בדיקת הבקשה ובחינת השפעות סביבתיות

(ב) לאחר הגשת הבקשה –

(1) מתכנן הוועדה לים יבצע בדיקה מוקדמת של הבקשה; המתכנן יסיים את בדיקת הבקשה וימסור לוועדה בכתב את הערותיו בתוך שבעה ימים מיום שהועברה הבקשה לוועדה; מצא המתכנן כי הבקשה שהועברה אינה ערוכה בהתאם להוראות החוק והתקנות או לדרישות הוועדה לים, יחזירה למגיש הבקשה, בצירוף הערותיו, כדי שיתקנה; תוקנה הבקשה והוחזרה לוועדה, יערוך המתכנן בדיקה מוקדמת נוספת וימסור לוועדה בכתב את הערותיו בתוך שבעה ימים ממועד הגשתה לוועדה או מהמועד שהוחזרה לוועדה;

(2) היועץ הסביבתי ימציא למגיש הבקשה, בתוך 45 ימים מיום שנמסרה לו, הנחיות להכנת תסקיר השפעה על הסביבה; העתק מההנחיות יומצא למתכנן הוועדה לים;

(3) חלק מגיש התכנית או הבקשה על ההנחיות שניתנו לו להכנת התסקיר, רשאי הוא לערור לפני הוועדה לים על ההנחיות או על דרישה להשלמת התסקיר; הוועדה תדון ותכריע בערר לאחר שתשמע את העורר ואת היועץ הסביבתי, ותחליט בו בתוך 14 ימים מיום הגשתו;

(4) הוועדה תאשר את ההנחיות לעריכת התסקיר או המסמך הסביבתי בהתחשב בחוות דעתו של היועץ הסביבתי לוועדה;

(5) התסקיר יוגש לוועדה לים וליועץ הסביבתי שלה בהתאם להנחיות כאמור בפסקה (4);

(6) בתוך 21 ימים מיום קבלת התסקיר, רשאי היועץ הסביבתי לדרוש ממגיש הבקשה להשלים את התסקיר; העתק הדרישה יישלח לוועדה לים;

(7) היועץ הסביבתי ימציא את חוות דעתו לוועדה לים ולמגיש הבקשה בתוך 14 ימים ממועד קבלת התסקיר השלם.

(ג) הוועדה לים רשאית לפטור את מגיש הבקשה מהגשת תסקיר השפעה על הסביבה או לחייבו להגיש חוות דעת סביבתית במקום התסקיר; בסימן זה, "חוות דעת סביבתית" – חוות דעת הבוחנת סוג מסוים של השפעה על הסביבה על ידי תכנית; פטור לפי סעיף זה יינתן אם לדעת הוועדה לים אין בביצוע התכנית או הבקשה כדי לגרום להשפעה ניכרת על הסביבה.

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל חיקוק.

דיון מקדים בבקשה 27. הוועדה לים תקיים דיון מקדים בבקשה ותחליט אם לדחותה על הסף, להתנות תנאים לקידומה, או לפרסמה לציבור; הוועדה תפרסם את החלטתה, בתוך 21 ימים מיום שהוגשה לה הבקשה, הבקשה המתוקנת או חוות דעת היועץ הסביבתי, לפי העניין ולפי המאוחר מביניהם.

פרסום הבקשה 28. (א) החליטה הוועדה לים על פרסום בקשה לפי סעיף 27, תפרסם הודעה על כך ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד הפנים בתוך 15 ימים ממועד ההחלטה, או מיום מילוי תנאים שקבעה, לפי המאוחר; הבקשה תפורסם יחד עם כל המסמכים הנלווים לה.

(ב) יושב ראש הוועדה לים רשאי להורות על דרכי פרסום נוספות על האמור בסעיף קטן (א) אם מצא כי הפרסום לפיו אינו יעיל דיו בנסיבות העניין.

(ג) הודעה על פרסום הבקשה תימסר לכל משרד ממשרדי הממשלה.

שימוע ציבורי 29. (א) כל אדם רשאי להגיש הערות בכתב לוועדה לים ביחס לבקשה להרשאה שפורסמה לפי סעיף 28, ובכלל זה –

(1) ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה עשוי להיות מושפע מן הבקשה;

(2) גוף ציבורי או מקצועי שאושר לכך בדרך כלל על ידי שר הפנים בצו ברשומות ושיש לו עניין ציבורי בתכנית;

(3) כל משרד ממשרדי הממשלה, תאגיד ממשלתי או רשות ציבורית אחרת.

(ב) עם פרסום הבקשה, תסווג אותה הוועדה לים כבקשה מצומצמת, כבקשה רגילה או כבקשה מורכבת, בהתאם לנסיבות; המועדים להגשת הערות הציבור –

(1) לבקשה מצומצמת – 14 ימים;

(2) לבקשה רגילה – 30 ימים;

(3) לבקשה מורכבת – 60 ימים.

(ג) על אף האמור בסעיף (ב), יושב ראש הוועדה לים רשאי להאריך את התקופות האמורות, לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים.

(ד) הערות הציבור לבקשה ילוו בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן מסתמכות ההערות.

(ה) הערות הציבור יפורסמו באתר האינטרנט של משרד הפנים.

(ו) הוועדה לים תדון בהערות הציבור שהוגשו לבקשה בתוך 60 ימים מתום תקופת הפרסום לפי סעיף קטן (ב).

(ז) לדיון לפי סעיף קטן (ו) יוזמן מגיש הבקשה וכן כל אדם שהגיש את הערותיו.

(ח) פורסמה בקשה למתן הרשאה ולא הוגשו לה הערות, יראו את הבקשה כמאושרת על ידי הוועדה בתום שלושים ימים מתום המועד להגשת הערות, זולת אם החליטה הוועדה אחרת בתוך אותם 30 ימים.

(ט) בתום השימוע הציבורי לפי סעיף זה, תחליט הוועדה לים בדבר קבלת הבקשה, עם שינויים או בלא שינויים, לפי העניין, דחייתה, או התנאותה בתנאים.

ע"ר למועצה ארצית 30. (א) על החלטת הוועדה לים בדבר מתן הרשאה לפי סעיף 29(ח) רשאים לערור בפני המועצה הארצית לתכנון ולבנייה כל אלה:

(1) שלושה חברי הוועדה לים;

(2) מגיש הבקשה;

(3) מי שהגיש הערות לבקשה והערותיו לא נתקבלו.

(ב) הערר יוגש בתוך 15 ימים ממועד ההחלטה בבקשה.

(ג) המועצה הארצית תחליט בערר בתוך 30 ימים מתום הגשת תשובות המשיבים או מתום המועד להגשת התשובות, כפי שייקבע, הכול לפי המוקדם.

(ד) המועצה הארצית רשאית לקבל את הערר, כולו או מקצתו, או לדחותו ולאשר את התכנית או הבקשה, עם או בלי שינויים, או לדחותו.

(ה) הודעה על החלטה בערר תינתן לצדדים תוך שבעה ימים מיום מתן החלטה.

רישוי 31. (א) בוועדה לים תפעל רשות רישוי שחבריה הם יושב ראש הוועדה, מתכנן הוועדה, היועץ הסביבתי לוועדה ויועץ לוועדה בתחום ההנדסה הימית.

(ב) כללה הרשאה הקמת מבנה ימי לצרכי חקלאות ימית, קו תשתית, מבנה להפקת אנרגיה, מחקר, או כל מבנה קבוע אחר, לא יוקם המבנה אלא לאחר שנתנה לו רשות הרישוי היתר לכך, ולא יעשה כן אלא בהתאם לתנאי ההיתר.

(ג) לא יינתן היתר כאמור בסעיף קטן (ב) אלא אם כן העבודה או השימוש שבעדם מבוקש ההיתר מתאימים להרשאה שנתנה הוועדה לים לפי סעיף 24 או 25.

(ד) רשות הרישוי תדון ותכריע בבקשה להיתר בתוך 30 ימים מיום הגשתה, ורשאית לתת היתר, להתנות תנאים בהיתר, ולדחות את הבקשה להיתר.

(ה) מגיש הבקשה להיתר וכן חבר הוועדה רשאי לערער על החלטת רשות הרישוי בתוך 15 ימים מיום מתן ההחלטה בפני הוועדה לים; הוועדה תדון ותכריע בערר בתוך 15 ימים, ותמסור את החלטתה מיד בתום מועד הדיון.

(ו) אושרה בקשה להיתר, תפורסם ההחלטה ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד הפנים.

(ז) שר הפנים יקבע בתקנות כללים בדבר –

(1) הנוהל בבקשות להיתרים ובמתן ההיתרים וכן תקופת תקפם של היתרים, חידושם וביטולם, לרבות בנוגע להגשת בקשה להיתר בדרך מקוונת;

(2) קביעת תנאים להיתרים הבאים להבטיח ביצוע יעיל של חוק זה לרבות לעניין ביצוע הבנייה והעבודות לפי היתר;

(3) הפקדת תשריטים, חתכים, שרטוטים וחישובים סטטיים ומתן כל ידיעה אחרת הדרושים לרשות הרישוי בקשר לעבודה או לשימוש הטעונים היתר לפי סעיף זה;

(4) בטיחות הציבור והעובדים בעת ביצוע עבודה הטעונה היתר לפי סעיף זה;

(5) שיעורן של אגרות למתן היתרים, מידע, אישורים ותעודות לפי חוק זה;

(6) תנאים מוקדמים לקליטת בקשה להיתר, ורשאי הוא לקבוע כי אם נדרש אישורו של מי שאינו מוסד תכנון, או תיאום או התייעצות עמו, כתנאי למתן היתר, יהיו האישור, התיאום או ההתייעצות תנאי מהתנאים המוקדמים לקליטת בקשה להיתר; כללה בקשה להיתר עבודות או שימושים שלגביהם נדרש אישור או היתר לפי חוק גנים לאומיים או לפי חוק העתיקות, יהיה אישור או היתר כאמור תנאי מהתנאים המוקדמים לקליטת בקשה להיתר.

פיקוח ואכיפה 32. (א) הוועדה לים תפעל כדי להבטיח את קיומן של הוראות סימן ג' וסימן ד' לפרק זה.

(ב) ליושב ראש הוועדה לים יוקנו סמכויות הפיקוח והאכיפה המוקנות ליו"ר ועדה מקומית לתכנון ולבנייה מכוח פרק י' לחוק התכנון והבנייה, ולוועדה לים יוקנו סמכויות אכיפה המוקנות לוועדה מקומית מכוח פרק י' לחוק התכנון והבנייה.

(ג) השר הממונה על היחידה לאכיפת דיני מקרקעין יסמך, מבין עובדי משרדו, מפקחים לעניין פרק זה, אשר יוסמכו בסמכויות לפי פרק י' בחוק התכנון והבנייה, בהתאם לעניין, וכן רשאי הוא להסמך מפקחים בסמכויות כאמור גם עובד מעובדי המדינה – בהסכמת השר הממונה על משרדו של העובד, או עובד רשות הטבע והגנים.

(ד) לא יוסמך מפקח כאמור בסעיף קטן (ג) אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת פרטי העובד, כי היא אינה מתנגדת למינויו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי חוק זה, כפי שהורה שר האוצר, בהסכמת השר לביטחון לאומי;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה שר האוצר, לאחר התייעצות עם השר לביטחון לאומי.

(ה) הודעה על הסמכת מפקח תפורסם ברשומות ובאתר האינטרנט של היחידה הארצית לאכיפה.

33. (א) בסעיף זה –

עונשין

"עבודה אסורה" – בנייה או פעולת פיתוח באזור הכלכלי הבלעדי הטעונים הרשאה או היתר לפי חוק זה, שנעשתה בלא הרשאה או היתר כאמור, או בניגוד לתנאי הרשאה או היתר;

"שימוש אסור" – שימוש באזור הכלכלי הבלעדי, מעל פני הים, בגובה פני הים, מתחת לפני הים או בגוף המים, על פני קרקע הים ומתחתיה, שהוא כל אחד מאלה:

(1) שימוש הטעון הרשאה או היתר, שנעשה בלא הרשאה או היתר, או בניגוד לתנאי הרשאה או היתר;

(2) שימוש בעבודה אסורה.

(ב) המבצע עבודה אסורה או שימוש אסור, דינו – מאסר שנתיים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ולעניין ביצוע שימוש אסור גם קנס נוסף על עבירה נמשכת לכל יום שבו נמשכת העבירה מיום שהומצאה לנאשם התראה בכתב על ביצוע אותה עבירה, מיום שהומצא לו צו לפי פרק זה או מיום הגשת כתב האישום, לפי המוקדם.

(ג) המבצע עבודה אסורה או שימוש אסור בשטח שהוגדר כשמורת טבע בתכנית המרחבית הימית, דינו – מאסר שנתיים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ולעניין ביצוע שימוש אסור גם קנס נוסף על עבירה נמשכת לכל יום שבו נמשכת העבירה מיום שהומצאה לנאשם התראה בכתב על ביצוע אותה עבירה, מיום שהומצא לו צו לפי פרק זה או מיום הגשת כתב האישום, לפי המוקדם.

(ד) נעשו עבודה או שימוש אסור, ניתן להאשים בהם אחד או יותר מאלה:

(1) בעל ההיתר או ההרשאה לביצוע העבודה או לשימוש או מי שמוטלת עליו החובה לקבל היתר או הרשאה לשימוש;

(2) בעל השליטה בשטח בשעת ביצוע העבירה או מי שמחזיק בו בפועל;

(3) מי שביצע בפועל את השימוש, למעט עובדים המועסקים על ידו.

(ה) עבירה לפי סעיף זה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

(ו) לעניין פרק זה יחולו הוראות סעיפים 246, 247, 248, 249, 251, 253, 254, 254א וכן סימנים ז', ח' ו-ט' לפרק י' לחוק התכנון והבנייה.

סימן ח': הכרזה על שמורת טבע באזור הכלכלי הבלעדי

34. הכרזה על שמורת טבע באזור הכלכלי הבלעדי

(א) שר הפנים רשאי, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ושר הביטחון, להכריז על שטח באזור הכלכלי הבלעדי כשמורת טבע; לעניין זה, "שמורת טבע" – שטח באזור הכלכלי הבלעדי שבו נשמרים חי, צומח, דומם או קרקע, שיש בהם עניין מדעי או חינוכי, מפני שינויים בלתי רצויים במראם, בהרכבם הביולוגי או במהלך התפתחותם, ומנוהל על ידי רשות הטבע והגנים.

(ב) לא יכריז שר הפנים על שמורת טבע לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

(1) ההכרזה תואמת את התכנית המרחבית הימית שאושרה לפי סעיף 16 (א), או תכנית לשמורת טבע שאושרה בוועדה לים;

(2) ניתנה הזדמנות למועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים כמשמעותה בחוק גנים לאומיים, לחוות דעתה בדבר התאמתו של השטח לשמש שמורת טבע, ובלבד שחוות דעתה תוגש בתוך 60 ימים מיום שהובאה לידיעתה הכוונה להכריז כאמור.

(ג) הכרזה על שטח כשמורת טבע לפי סעיף זה טעונה פרסום ברשומות.

(ד) הוראות אלה יחולו גם על הכרזה הבאה להגדיל את שטחה של שמורת טבע.

(ה) על שמורת טבע לפי חוק זה יחולו הוראות סעיפים 7, 24(א), 25, 26, 30, וכן הפרק השמיני לחוק גנים לאומיים, בשינויים המחויבים.

(ו) בשטח שהוחל עליו חוק העתיקות לפי סעיף 7, והוכרז כשמורת טבע לפי הוראות סעיף זה, תיעשה כל פעולה לפי חוק גנים לאומיים בהתייעצות עם רשות העתיקות כמשמעותה בחוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1989¹⁵.

פרק ו': הוראות שונות

35. קביעת הנקודות הגיאוגרפיות והודעה על קצה תחום האזורים הימיים
- הממשלה, לאחר קבלת חוות דעתו של המרכז למיפוי ישראל, תקבע בהחלטתה את הנקודות הגיאוגרפיות בקו החוף או בסמוך אליו שישמשו לצורך קביעת קווי הבסיס שמהם נמדדים האזורים הימיים, ורשאית היא להודיע בהחלטתה על קצה תחום האזורים הימיים, כולם או חלקם.
36. מאגר מידע
- שר הפנים, בהתייעצות עם שר המשפטים, רשאי לקבוע הוראות לעניין מסירת מידע לשר הפנים בידי משרדי הממשלה וגופים ציבוריים שהוקנתה להם סמכות לפי דין באזורים הימיים, לשם איסוף המידע ושמירתו במאגר מידע.
37. שמירת המשפט הבין-לאומי
- אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהזכויות ומהסמכויות של מדינת ישראל בשטחי הים מכוח המשפט הבין-לאומי.
38. עדיפות חיקוקים בתחום התחבורה הימית
- קיימת סתירה בין הוראת חיקוק בתחום התחבורה הימית שהוחל לפי חוק זה לבין הוראת חיקוק אחר שהוחל כאמור או הוראה מההוראות לפי חוק זה, תחול הוראת החיקוק בתחום התחבורה הימית.
39. שינוי התוספות
- שר המשפטים רשאי, בצו, לשנות את התוספת הראשונה, התוספת השנייה, התוספת השלישית והתוספת הרביעית; צו כאמור טעון הסכמה של השר הממונה על ביצוע החיקוק שאליו מתייחס הצו.

¹⁵ ס"ח התשמ"ט, עמ' 88.

- ביצוע ותקנות 40. שר המשפטים ממונה על ביצועו של חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, ובכלל זה תקנות הקובעות פעולות הדרושות לביצוע במיתקן ימי, אלא אם כן נקבע אחרת בחוק זה
- הכרזה על מיתקן ימי קבוע 41. שר המשפטים רשאי להכריז בהודעה ברשומות על מיתקן ימי כמיתקן ימי קבוע; לעניין מיתקן ימי המשמש לפעולות חיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע, אנרגיה וחקלאות ימית, הכרזה כאמור תיעשה לאחר התייעצות עם שר האנרגיה והתשתיות.
- ביטול חוק השטחים התת-ימיים, התשי"ג-1953¹⁶ – בטל. 42. חוק השטחים התת-ימיים
- ביטול חוק מימי חופין 43. חוק מימי-חופין, התשי"ז-1956¹⁷ – בטל. חופין
- תיקון פקודת מס הכנסה 44. בפקודת מס הכנסה¹⁸, אחרי סעיף 3א יבוא:
- "הכנסה מאזור 3ב. (א) בסעיף זה – כלכלי בלעדי
- "אוצרות טבע" ו"האזור הכלכלי הבלעדי" – כהגדרתם בחוק האזורים הימיים;
- "חוק האזורים הימיים" – חוק האזורים הימיים, התשפ"ה – 2024;
- "פעולה ימית" – פעולה באזור הכלכלי הבלעדי המנויה בסעיף 17 לחוק האזורים הימיים, או פעולה הנלוות לה, ובכלל זה עיבוד, הובלה או אחסון של אוצרות טבע.
- (ב) הכנסה שהופקה או שנצמחה באזור הכלכלי הבלעדי הנובעת, במישרין או בעקיפין, מפעולה ימית או מנכס הקשור לפעולה כאמור, יראו אותה כהכנסה שהופקה או שנצמחה בישראל."
- תיקון חוק הכניסה לישראל 45. בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952¹⁹, אחרי סעיף 14 יבוא:
- לישראל

¹⁶ ס"ח התשי"ג, עמ' 53.;
¹⁷ ס"ח התשי"ז, עמ' 2; ס"ח התש"ן, עמ' 90.
¹⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

"קביעת הסדרים 14א. (א) בסעיף זה, "האזור הכלכלי הבלעדי", מיוחדים לעניין האזור הכלכלי הבלעדי

(ב) שר הפנים רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים, שר הביטחון ושר האנרגיה והתשתיות, לקבוע סדרי כניסה מיוחדים וכללים מיוחדים בדבר רשות כניסה אל המיתקנים הימיים הקבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי.

(ג) שר הפנים רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים, לקבוע סדרי כניסה וכללים בדבר מתן אשרות ורישיונות ישיבה לעניין מי שאינו אזרח ישראלי המבקש להיכנס לישראל ממיתקן ימי המצוי באזור הכלכלי הבלעדי."

תיקון חוק התקנים 46. בחוק התקנים, התשי"ג-1953²⁰, אחרי סעיף 22 יבוא:

"הוראות מיוחדות 22א. (א) בסעיף זה, "האזור הכלכלי הבלעדי", לעניין מיתקנים ימיים קבועים באזור הכלכלי הבלעדי

(ב) שר הכלכלה והתעשייה, בהתייעצות עם שר המשפטים, רשאי לקבוע כי ההוראות לפי חוק זה, לרבות תקנים רשמיים שהוכרזו מכוחו, כולן או חלקן, לא יחולו על מיתקנים ימיים קבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי, דרך כלל או לעניינים מסוימים, או כי יחולו בשינויים שיקבע, ורשאי הוא לקבוע כי יחולו הסדרים חלופיים לעניין זה.

(ג) תקנות לפי סעיף זה יותקנו בהתאם למקובל במדינות מפותחות עם שווקים משמעותיים."

¹⁹ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.
²⁰ ס"ח התשי"ג, עמ' 30.

תיקון חוק העונשין 47. בחוק העונשין, התשל"ז-1977²¹, אחרי סעיף 13 יבוא :

"עבירות באזור 13א. (א) בסעיף זה – הכלכלי הבלעדי ובמיתקנים ימיים קבועים המצויים בו

"חוק האזורים הימיים" – חוק האזורים הימיים, התשפ"ה-2024 ;

"האזור הכלכלי הבלעדי" ו-"מיתקן ימי קבוע" – כהגדרתם בחוק האזורים הימיים.

(ב) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירת חוץ שנעברה, כולה או מקצתה, באזור הכלכלי הבלעדי, אם היא פוגעת או שיש בה כדי לפגוע במימוש זכויותיה וסמכויותיה של מדינת ישראל באותו אזור לפי חוק האזורים הימיים.

(ג) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירת חוץ שנעברה, כולה או מקצתה, במיתקן ימי קבוע המצוי באזור הכלכלי הבלעדי."

תיקון פקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן [נוסח חדש], התש"ס-1980²² – זיהום מי ים בשמן

(1) בסעיף 1 –

(א) בסעיף קטן (א), לפני ההגדרה "העברה" יבוא :

"האזור הכלכלי הבלעדי", "מימי החופים" ו"המים הפנימיים" – כהגדרתם בחוק האזורים הימיים, התשפ"ה-2024 ;

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "מימי החופין של ישראל ומימיה הפנים-ארציים" יבוא "מימי החופים, המים הפנימיים והאזור הכלכלי הבלעדי";

(2) בסעיף 3, במקום "למימי החופין של ישראל" יבוא "לאזור הכלכלי הבלעדי";

²¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226 ; התשע"ד, עמ' 402.
²² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 33, עמ' 630.

(3) בסעיף 4 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "למימי החופין" יבוא "לאזור הכלכלי הבלעדי";

(ב) במקום "מחוץ לתחום מימי החופין של ישראל" יבוא "מחוץ לאזור הכלכלי הבלעדי", ובמקום "זיהום מימי החופין של ישראל" יבוא "זיהום מימי החופים";

(4) בסעיף 36 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "למימי החופין" יבוא "לאזור הכלכלי הבלעדי";

(ב) במקום "לתחום מימי החופין של ישראל" יבוא "לאזור הכלכלי הבלעדי".

תיקון חוק הפרשנות.49. בחוק הפרשנות, התשמ"א-1981,²³ בסעיף 3, במקום ההגדרה "מימי חופין" יבוא:

"מימי החופים" – מימי החופים של מדינת ישראל כמשמעותם בחוק האזורים הימיים, התשפ"ה-2024;".

51. תיקון חוק האחריות לפיצוי נזקי זיהום בשמן. בחוק האחריות לפיצוי נזקי זיהום בשמן, התשס"ד-2004²⁴ –

(1) בסעיף 1, ההגדרה "אזור נלווה" – תימחק;

(2) בסעיף 2(1), במקום "לרבות במימי החופין, וכן באזור הנלווה" יבוא "לרבות במימי החופים, וכן באזור הכלכלי הבלעדי כהגדרתו בחוק האזורים הימיים, התשפ"ה-2024".

52. תיקון חוק ספנות חופית (היתר לכלי שיט זר), התשס"ו-2005,²⁵ בסעיף 1 – חופית (היתר לכלי שיט זר)

(1) במקום ההגדרה "האזור הימי" יבוא:

²³ ס"ח התשמ"א, עמ' 302; התשנ"ד, עמ' 358.
²⁴ ס"ח התשס"ד, עמ' 274.
²⁵ ס"ח התשס"ו, עמ' 11.

"האזור הכלכלי הבלעדי" – כהגדרתו בחוק האזורים הימיים, התשפ"ה–
2024;";

(2) בהגדרה "ספנות חופית", בכל מקום, במקום "באזור הימי" יבוא
"באזור הכלכלי הבלעדי".

תיקון חוק הספנות 53. (עבירות נגד ביטחון השיט הבינ-לאומי ומיתקנים ימיים),
התשס"ח–2008²⁶ –
השיט הבינ-לאומי
ומיתקנים ימיים)

(1) בסעיף 1 –

(א) לפני ההגדרה "איש צוות" יבוא:

"האזור הכלכלי הבלעדי" – כהגדרתו בחוק האזורים הימיים,
התשפ"ה–2024;";

(ב) ההגדרה "מדף יבשתי" – תימחק;

(2) בסעיפים 2(ב) ו-19, במקום "במדף היבשתי" יבוא "באזור הכלכלי
הבלעדי".

תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים 54. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס–2000²⁷, בתוספת הראשונה,
בסופה יבוא:
מינהליים

"67. החלטה של רשות לפי חוק האזורים הימיים, התשפ"ה–2024, למעט
החלטות לפי סעיף 32 לחוק האמור, ולמעט החלטות שעניינן התכנית
המרחבית הימית."

תיקון חוק קרן לאזורי ישראל 55. בחוק קרן לאזורי ישראל, התשע"ד–2014²⁸, בסעיף 38, אחרי סעיף קטן (ב)
יבוא:

---

²⁶ ס"ח התשס"ח, עמ' 894.
²⁷ ס"ח התש"ס, עמ' 190.
²⁸ ס"ח התשע"ד, עמ' 610.

"(ב) עשרה אחוזים מסכום ההקצאה השנתית של הקרן יוקצו לטובת הגנה ושמירה על הסביבה הימית באזור הכלכלי הבלעדי, בהתאם לאמנות הבינלאומיות הנוגעות בדבר, ובכלל זה לסקרים מדעיים לקידום שמורות ימיות, ניהול, ניטור פיקוח ואכיפה של שמורות ימיות והגנה על ערכי טבע מוגנים."

- תחילה 56. תחילתו של חוק זה שלושה חודשים מיום פרסומו.
- הוראות מעבר 57. (א) הוראות סימן ד' לפרק ה' לא יחולו על פעולות ושימושים באזור הכלכלי הבלעדי שאושרו לפני תחילתו של חוק זה.
- (ב) עד לאישורה של תכנית מרחבית ימית לפי חוק זה, ועל אף האמור בסעיפים 24 ו-25, כל פעולה או שימוש לפי הוראות סימן ד' לפרק ה' תהיה טעונה אישור של הוועדה לים.

תוספת ראשונה

(סעיף 8)

החיקוקים שלגביהם נתונות סמכויות פיקוח ואכיפה באזור הסמוך

- (1) פקודת המכס²⁹ והתקנות לפיה;
- (2) חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975³⁰, והתקנות לפיו;
- (3) חוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952³¹, והתקנות לפיו;
- (4) פקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979³², והתקנות לפיה;
- (5) חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952³³, והתקנות לפיו;
- (6) חוק למניעת הסתננות, עבירות ושיפוט, התשי"ד-1954³⁴, והתקנות לפיו;
- (7) פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985³⁵, והתקנות לפיה;

²⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

³⁰ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

³¹ ס"ח התשי"ב, עמ' 344.

³² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 32, עמ' 625.

³³ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

³⁴ ס"ח התשי"ד, עמ' 160.

³⁵ ס"ח התשמ"ה, עמ' 84.

- (8) פקודת בריאות הציבור (מזון) [נוסח חדש], התשמ"ג-1983³⁶, והתקנות לפיה ;
- (9) פקודת ההסגר [נוסח חדש], התשמ"א-1981³⁷, והתקנות לפיה ;
- (10) חלק ד' לפקודת בריאות העם, 1940³⁸, והתקנות לפי הפקודה האמורה לעניין החלק האמור ;
- (11) פקודת הדיג³⁹, 1937, והתקנות לפיה ;
- (12) חוק גנים לאומיים, והתקנות לפיו.

תוספת שנייה

(סעיף 12(א))

החיקוקים החלים באזור הכלכלי הבלעדי

- (1) פקודת המכרות⁴⁰ והתקנות לפיה ;
- (2) חוק הנפט, התשי"ב-1952⁴¹, למעט סעיף 47, והתקנות לפיו ;
- (3) חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002⁴², למעט פרק ג', והתקנות לפיו ;
- (4) חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988⁴³ והתקנות לפיו ;
- (5) פקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972⁴⁴, והתקנות לפיה ;
- (6) חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982⁴⁵, והתקנות לפיו ;
- (7) פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב-1972⁴⁶, והתקנות לפיה ;
- (8) חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984⁴⁷, והתקנות לפיו ;
- (9) חוק האחריות לפיצוי נזקי זיהום בשמן, התשס"ד-2004⁴⁸, והתקנות לפיו ;

³⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 36, עמ' 749.

³⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 35, עמ' 747.

³⁸ ע"ר 1065, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.

³⁹ ע"ר 667, תוס' 1, עמ' (ע) 137 (א) 157.

⁴⁰ חוקי א"י, כרך ב', עמ' (ע) 910, (א) 938.

⁴¹ ס"ח התשי"ב, עמ' 322.

⁴² ס"ח התשס"ב, עמ' 55.

⁴³ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

⁴⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 25, עמ' 505.

⁴⁵ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

⁴⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 24, עמ' 500.

⁴⁷ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.

⁴⁸ ס"ח התשס"ד, עמ' 274.

- (10) חוק הגנת הסביבה (סמכויות פיקוח ואכיפה), התשע"א–2011⁴⁹, והתקנות לפיו ;
- (11) חוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), התשמ"ג–1983⁵⁰, והתקנות לפיו ;
- (12) חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח–1988⁵¹, והתקנות לפיו ;
- (13) פקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן (נוסח חדש), התש"ס–1980⁵², והתקנות לפיה ;
- (14) הוראות חוק גנים לאומיים והתקנות לפיו – לעניין שמורת טבע, בהתאם להוראות סעיף 34 לחוק זה, וכן הפרק החמישי, השמיני והתשיעי לחוק האמור והתקנות לפיהם – לעניין ערכי טבע מוגנים ;
- (15) חוק להגנת חיית הבר, התשט"ו–1955⁵³, והתקנות לפיו ;
- (16) חוק אוויר נקי, התשס"ח–2008⁵⁴, והתקנות לפיו ;
- (17) חוק הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה – חובות דיווח ומרשם), התשע"ב–2012⁵⁵, והתקנות לפיו ;
- (18) חוק למניעת מפגעים, התשכ"א–1961⁵⁶, והתקנות לפיו ;
- (19) חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג–1993⁵⁷, למעט סעיף 2, והתקנות לפיו ;
- (20) פקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א–1971⁵⁸, והתקנות לפיה ;
- (21) חוק ספנות חופית (היתר לכלי שיט זר), התשס"ו–2005⁵⁹, והתקנות לפיו ;
- (22) חוק להסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח–1998⁶⁰, והתקנות לפיו ;

⁴⁹ ס"ח התשע"א, עמ' 738.

⁵⁰ ס"ח התשמ"ג, עמ' 110.

⁵¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 118.

⁵² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 33, עמ' 630.

⁵³ ס"ח התשט"ו, עמ' 10.

⁵⁴ ס"ח התשס"ח, עמ' 752.

⁵⁵ ס"ח התשע"ב, עמ' 238.

⁵⁶ ס"ח התשכ"א, עמ' 58.

⁵⁷ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.

⁵⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 20, עמ' 443.

⁵⁹ ס"ח התשס"ו, עמ' 11.

⁶⁰ ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

- (23) פקודת הסחורות הנטרפות ודמי הצלה⁶¹, והתקנות לפיה ;
- (24) חוק הספנות (עבירות נגד ביטחון השיט הבין-לאומי ומתקנים ימיים), התשס"ח-2008⁶², והתקנות לפיו ;
- (25) פקודת מס הכנסה⁶³, והתקנות לפיה ;
- (26) חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985⁶⁴, והתקנות לפיו ;
- (27) חוק מס הכנסה (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"ב-1992⁶⁵, והתקנות לפיו ;
- (28) פקודת המסים (גביה)⁶⁶, והתקנות לפיה ;
- (29) חוק קיזוז מיסים, התש"ם-1980⁶⁷, והתקנות לפיו ;
- (30) חוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א-1980⁶⁸, והתקנות לפיו ;
- (31) חוק לתיקון דיני מיסים (חילופי ידיעות בין רשויות המס), התשכ"ז-1967⁶⁹, והתקנות לפיו ;
- (32) חוק מיסוי רווחי נפט, התשע"א-2011⁷⁰, והתקנות לפיו ;
- (33) חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975⁷¹, והתקנות לפיו ;
- (34) פקודת תעריף המכס והפטורים, 1937⁷², והתקנות לפיה ;
- (35) פקודת המכס⁷³, והתקנות לפיה ;
- (36) חוק מס קניה (טובין ושירותים), התשי"ב-1952⁷⁴, והתקנות לפיו ;
- (37) חוק הבלו על הדלק, התשי"ח-1958⁷⁵, והתקנות לפיו ;
- (38) חוק מסי מכס ובלו (שינוי התעריף), התשי"ט-1949⁷⁶, והתקנות לפיו ;

⁶¹ חוקי אי"י, כרך ב', עמ' (ע) 1944, (א) 1566.

⁶² ס"יח התשס"ח, עמ' 894.

⁶³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

⁶⁴ ס"יח התשמ"ה, עמ' 172.

⁶⁵ ס"יח התשנ"ב, עמ' 102.

⁶⁶ חוקי אי"י, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

⁶⁷ ס"יח התש"ם, עמ' 50.

⁶⁸ ס"יח התשמ"א, עמ' 38.

⁶⁹ ס"יח התשכ"ז, עמ' 136.

⁷⁰ ס"יח התשע"א, עמ' 806.

⁷¹ ס"יח התשל"ו, עמ' 52.

⁷² ע"ר 714, תוס' 1, עמ' (ע) 183, (א) 215.

⁷³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

⁷⁴ ס"יח התשי"ב, עמ' 344.

⁷⁵ ס"יח התשי"ח, עמ' 160.

⁷⁶ ס"יח התשי"ט, עמ' 154.

(39) חוק המכס, הבלו ומס הקניה (ביטול פטור מיוחד), התשי"ז-1957⁷⁷, והתקנות לפיו;

(40) חוק מסים עקיפים (מס ששולם ביתר או בחסר), התשכ"ח-1968⁷⁸, והתקנות לפיו;

(41) פקודת הדיג, 1937, והתקנות לפיה.

תוספת שלישית

(סעיף 12(ב))

החיקוקים החלים במיתקנים הימיים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי

(1) חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁷⁹, והתקנות לפיו – לעניין תושב ישראל כהגדרתו בחוק האמור;

(2) חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970⁸⁰, והתקנות לפיו;

(3) סעיף 14 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994⁸¹, והתקנות לפיו.

תוספת רביעית

(סעיף 12(ג))

החיקוקים החלים במיתקנים הימיים הקבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי

(1) חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991⁸², והתקנות לפיו;

(2) חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996⁸³, והתקנות לפיו;

(3) חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011⁸⁴, והתקנות לפיו;

(4) חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958⁸⁵, והתקנות לפיו;

(5) חוק חופשה שנתית, התשי"א-1951⁸⁶, והתקנות לפיו;

---

⁷⁷ ס"ח התשי"ז, עמ' 141.

⁷⁸ ס"ח התשכ"ח, עמ' 156.

⁷⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

⁸⁰ ס"ח התש"ל, עמ' 126.

⁸¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

⁸² ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

⁸³ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.

⁸⁴ ס"ח התשע"ב, עמ' 62.

⁸⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 86.

- (6) חוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953⁸⁷, והתקנות לפיו ;
- (7) חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954⁸⁸, והתקנות לפיו ;
- (8) חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987⁸⁹, והתקנות לפיו ;
- (9) חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951⁹⁰, והתקנות לפיו ;
- (10) חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957⁹¹, והתקנות לפיו ;
- (11) חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963⁹², והתקנות לפיו ;
- (12) חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988⁹³, והתקנות לפיו ;
- (13) חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998⁹⁴, והתקנות לפיו ;
- (14) חוק הגנה על עובדים בשעת חרום, התשס"ו-2006⁹⁵, והתקנות לפיו ;
- (15) חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה), התשס"ב-2002⁹⁶, והתקנות לפיו ;
- (16) חוק הגנה על עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל התקין), התשנ"ז-1997⁹⁷, והתקנות לפיו ;
- (17) חוק הזכות לעבודה בישיבה, התשס"ז-2007⁹⁸, והתקנות לפיו ;
- (18) חוק איסור קבלת ביטחונות מעובד, התשע"ב-2012⁹⁹, והתקנות לפיו ;
- (19) חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001¹⁰⁰, והתקנות לפיו ;
- (20) חוק דמי מחלה, התשל"ו-1976¹⁰¹, והתקנות לפיו ;
- (21) חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת בן זוג), התשנ"ח-1998¹⁰², והתקנות לפיו ;

⁸⁶ ס"ח התשי"א, עמ' 234.

⁸⁷ ס"ח התשי"ג, עמ' 115.

⁸⁸ ס"ח התשי"ד, עמ' 154.

⁸⁹ ס"ח התשמ"ז, עמ' 68.

⁹⁰ ס"ח התשי"א, עמ' 204.

⁹¹ ס"ח התשי"ז, עמ' 63.

⁹² ס"ח התשכ"ג, עמ' 136.

⁹³ ס"ח התשמ"ח, עמ' 38.

⁹⁴ ס"ח התשנ"ח, עמ' 166.

⁹⁵ ס"ח התשס"ו, עמ' 396.

⁹⁶ ס"ח התשס"ב, עמ' 210.

⁹⁷ ס"ח התשנ"ז, עמ' 66.

⁹⁸ ס"ח התשס"ז, עמ' 128.

⁹⁹ ס"ח התשע"ב, עמ' 176.

¹⁰⁰ ס"ח התשס"א, עמ' 378.

¹⁰¹ ס"ח התשל"ו, עמ' 206.

¹⁰² ס"ח התשנ"ח, עמ' 236.

- (22) חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת הורה), התשנ"ד-1993¹⁰³, והתקנות לפיו ;
- (23) חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993¹⁰⁴, והתקנות לפיו ;
- (24) חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹⁰⁵, והתקנות לפיו ;
- (25) חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952¹⁰⁶, והתקנות לפיו ;
- (26) חוק חומרי נפץ, התשי"ד-1954¹⁰⁷, והתקנות לפיו ;
- (27) חוק התקנים, התשי"ג-1953¹⁰⁸, והתקנות לפיו ;
- (28) פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970¹⁰⁹, והתקנות לפיה ;
- (29) חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954¹¹⁰, והתקנות לפיו ;
- (30) פקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945¹¹¹, והתקנות לפיה ;
- (31) חוק הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, התשס"ח-2008¹¹², והתקנות לפיו ;
- (32) חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967¹¹³, והתקנות לפיו ;
- (33) פקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979, והתקנות לפיה.

ד ב ר י ה ס ב ר

כללי מדינת ישראל מנצלת מזה שנים רבות את משאבי הטבע ואת המרחב הימי באזור הכלכלי הבלעדי של הים התיכון. פעילות של הפקת אנרגיה מדלקים פוסיליים, דיג, ספנות, השלכת פסולת (אפר פחם למשל), ועוד.

המסגרת המשפטית שעליה נסמכו רשויות המדינה לאורך השנים התבססה בעיקר על חוק השטחים התת-ימיים, התשי"ג-1953. החוק האמור לא מתייחס במפורש להיקף המשפט הישראלי שאפשר להחיל מכוחו על שטחי הים שמעבר למים הטריטוריאליים, שטחים שבהם – ככלל, לפי המקובל – לא חלה

¹⁰³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 33.

¹⁰⁴ ס"ח התשנ"ג, עמ' 134.

¹⁰⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

¹⁰⁶ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

¹⁰⁷ ס"ח התשי"ד, עמ' 64.

¹⁰⁸ ס"ח התשי"ג, עמ' 30.

¹⁰⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 16, עמ' 337.

¹¹⁰ ס"ח התשי"ד, עמ' 202.

¹¹¹ ע"ר 1409, תוס' 1, עמ' (ע) 62, (א) 80.

¹¹² ס"ח התשס"ח, עמ' 680.

¹¹³ ס"ח התשכ"ז, עמ' 86.

ריבונות ישראלית .

הפרשנות המקובלת בישראל היא כי מכוח חוק השטחים התתיימרים, ניתן להחיל בשטחי הים שמעבר למים הטריטוריאליים של המדינה, לכל הפחות, את החיקוקים העוסקים ברגולציה של תחום הנפט והגז הטבעי, חיקוקי הגנת הסביבה והחיקוקים הפיסקליים של מדינת ישראל.

מזה עשרים שנים לפחות, מקודמת בממשלה ובכנסת הצעת חוק ממשלתית "תזכיר חוק אזורים ימיים", בגרסאות שונות. אולם, עד כה, הצעה זו לא הבשילה לידי חוק.

בשנים שחלפו התעדכנו מושכלות יסוד בתחום האסדרה של המרחב הימי, והתפתחו והתעדכנו הצרכים הציבוריים ממרחב האזור הכלכלי הבלעדי. כך, העולם החל לצעוד בנתיב של גמילה מהפקה ושימוש בדלקים פוסיליים, תחומים כמו אנרגיה מתחדשת וחקלאות ימית מתפתחים להחליף תעשיות ותיקות כמו גז ודיג, בהתאמה, אמנות בינלאומיות עדכניות קובעות יעדים שאפתניים לשטחים מוגנים בים, המדינה השלימה תכנון מרחבי ימי למים הריבוניים, ועוד. בתנאים אלה, החוק נדרש להיות צופה פני עתיד ולהפנים את הצרכים הציבוריים בעתיד הנראה לעין, את הידע והכלים התכנוניים שנרכשו, ולתת אופק ראוי לפיתוח בר קיימה של הסביבה הימית לצד הגנה על הטבע הימי.

החוק המוצע מבקש לקבוע בצורה ברורה את המסגרת המשפטית החולשת על שטחי הים, את הזכויות שיש למדינת ישראל בשטחים אלה וכן את גדרי הסמכויות שרשויות המדינה השונות רשאיות להפעיל בהם. בכך גם חותר החוק המוצע להעניק ודאות לכל הגורמים הפועלים בשטחי הים השונים.

הוראות החוק המוצע נקבעו בהתחשב בפרקטיקה בין לאומית הקיימת בעניין זה וכן בשים לב לכללי המשפט הביין לאומי, אשר, כפי שיפורט להלן, קובעים הסדרים מפורטים לגבי זכויותיהן וסמכויותיהן של מדינות העולם באזורי הים הסמוכים להן.

הצעת חוק זו מבוססת, במידה רבה, על הגרסה האחרונה שקודמה בכנסת של תזכיר החוק הממשלתי הצעת חוק האזורים הימיים, התשע"ח-2017. אולם, נוכח האמור לעיל, בוצעו מספר שינויים משמעותיים, שנועדו לאפשר את המנגנונים הראויים לפיתוח בר קיימה והגנה על הסביבה באזור הכלכלי הבלעדי, תוך מניעת קונפליקטים בין אינטרסים:

- הוספת שימושי הפקת אנרגיה (מתחדשת) וחקלאות ימית – תזכיר החוק הממשלתי נתן מענה רק לתעשיית הדלקים הפוסיליים.
- שינוי הגדרה מאזור ימי מוגן לשמורת טבע ימית.
- ביטול פרק "מסמך המדיניות הממשלתי" והחלפתו בתכנית מרחבית ימית.
- ביטול הפרק העוסק באסדרת פעולות לחיפוש והפקת נפט, והחלפתו בפרק המקים ועדה לאסדרת כלל השימושים והפעולות בים (כולל אסדרת פעולות לחיפוש והפקת נפט), בהתאם לתכנית המרחבית הימית – "הוועדה לים".
- הטמעת מנגנון בקרה ופיקוח על החלטות הוועדה לים.
- הטמעת שיתוף הציבור בתהליכי קבלת החלטות באזור הכלכלי הבלעדי.
- תיקון עקיף לחוק הקרן לאזרחי ישראל – הקצאת 10% מסכום ההקצאה השנתית למטרות הגנת הסביבה הימית באמצעות קידום, ניהול ופיקוח של שמורות טבע ימיות.

כדי להגדיר את שטחי הים השונים שעליהם חל החוק המוצע, והמכונים בחוק זה "אזורים ימיים", נהוג, בהתאם להסדר הקבוע באמנת הים, להקדים ולקבוע את הנקודות בחוף (או בסמוך אליו) אשר מהן יימדדו אזורים אלה. החוק המוצע משנה את הדרך שבה פועלת היום מדינת ישראל בעניין זה. על פי ההגדרה "ימי חופין" שבסעיף 3 לחוק הפרשנות, התשמ"א 1981 – (להלן – חוק הפרשנות), נמדדים מימי החופים מ"נקודת שפל המים שבחוף". עם זאת, על פי החוק המוצע תיקבע נקודת המוצא למדידת האזורים הימיים בשיטה אחרת הידועה גם כשיטת "קווי הבסיס הישרים" (straight baselines) (להלן – שיטת קווי הבסיס הישרים), שיטה המקובלת גם באזורנו ומוסדרת בסעיף 7 לאמנת הים. בהתאם לשיטת קווי הבסיס הישרים, נבחרות נקודות מסוימות על חופיהן של מדינות חוף (coastal states) או בסמוך להם, המשקפות, בין השאר, את מאפייניה הגאוגרפיים של אותה מדינה ואת קו החוף שלה, בהתאם לנוהג קרטוגרפי מקובל. הקווים הישרים הנמתחים בין הנקודות שנבחרו כאמור הם קווי הבסיס, קרי הקווים המשמשים נקודת מוצא לצורך מדידת האזורים הימיים השונים. החוק המוצע קובע כי האזורים הימיים ייקבעו בהתאם לשיטת קווי הבסיס הישרים, ומסמך את הממשלה להחליט על הנקודות הגאוגרפיות שמהן יימתחו אותם קווים (וכן על קצה תחום האזורים הימיים, כולם או חלקם). על בסיס קווים אלה, ובהתחשב במאפיינים הפרטניים של מדינת ישראל, מגדיר החוק המוצע חמישה אזורים ימיים הרלוונטיים לגבי מדינת ישראל:

1. מימי החופים;

2. המים הפנימיים;

3. האזור הסמוך;

4. האזור הכלכלי הבלעדי;

5. המדף היבשתי של מדינת ישראל.

בפרקים ג', ד' ו' לחוק המוצע, קובע החוק, לצד ההגדרה של כל אזור ימי, את הזכויות והסמכויות שיש למדינת ישראל בכל אחד מאותם אזורים בהתאם לכללי המשפט הבין-לאומי. הדינים אשר יחולו בכל אזור מוצע מפורטות בתוספות לחוק המוצע.

יצוין כי החוק המוצע קובע הסדר מיוחד לעניין מיתקנים ימיים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל, וזאת בעיקר בשל כך שבמיתקנים אלה מתקיימת פעילות אנושית הטעונה רובד נוסף של הסדרה משפטית.

החוק המוצע גם מוסיף ומבחין בין "מיתקנים ימיים" ובין "מיתקנים ימיים קבועים" העתידים להימצא באזור האמור לאורך זמן, כמו למשל מיתקן ימי המשמש לחיפוש והפקה של אוצרות טבע. על מיתקנים ימיים קבועים מסוג זה מוצע להחיל, בנוסף על החיקוקים שהוחלו באזור הכלכלי הבלעדי ובמיתקנים ימיים, חיקוקים נוספים.

פרק ה' בסימן ג' לחוק המוצע מציע הסדר לקביעת העקרונות והיעדים לניהול, לניצול ולשמירה על האזורים הימיים, וזאת, בדומה לנעשה ברחבי העולם על ידי "תכנון ימי מרחבי" (Marine Spatial Planning). מוצע כי לצורך כך יוביל מינהל התכנון, באמצעות הוועדה לים שתוקם, הכנת תכנית מרחבית ימית, אשר תתווה את האזורים התפקודיים לשימושים ופעולות שונות במרחב האזור הכלכלי הבלעדי, וזאת באופן

מקצועי, בתיאום בין הגורמים הרלוונטיים, תוך שיתוף הציבור, ומתוך ראייה ארוכת טווח. התכנית תאושר על ידי המועצה הארצית לתכנון ולבנייה, ותאושר לבסוף על ידי הממשלה.

את גיבוש התכנית המרחבית הימית תוביל וועדה ייעודית לים, ובה נציגים מהגורמים הרלוונטיים לרבות נציגי הגופים הממשלתיים הרלוונטיים, נציגי ציבור ומומחים. וועדה זו גם תבקר את יישום השימושים והפעולות בהתאם לתכנית המרחבית, ותהווה מסלול לאישור ואסדרה של שימושים ופעולות תוך מניעת קונפליקטים והגנה על הסביבה, כפי שמוגדר בפרק ה' סימן ד'.

פרק ה' בסימן ה' מגדיר את אופן ההכרזה על שמורת טבע ימית באזור הכלכלי הבלעדי, כמנגנון מקביל, בהתאמות הנדרשות, של אישור והכרזה על שמורת טבע בחוק גנים לאומיים ושמורות טבע.

באזור הכלכלי הבלעדי התכנית המרחבית הימית, הוועדה לים והכרזה על שמורת טבע ימית באזור הכלכלי הבלעדי, מהוות את הרכיבים המרכזיים באסדרה המוצעת בחוק, כתחליף להליכי התכנון החלים במים הטריטוריאליים, וזאת מכיוון שחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה 1965 – אינו חל באזור זה. מנגנונים אלה יתכננו את המענה הכולל לכלל השימושים במרחב האזור הכלכלי הבלעדי.

סעיף 1 כאמור, פיתוח שטחי הים הסמוכים לישראל הוא מניע מרכזי להסדרת המצב המשפטי באזורים הימיים. ככלל, עיגון הזכויות והסמכויות הנתונות למדינת ישראל באזורים הימיים לפי החוק המוצע, נועד להגשים, בין השאר, את היעדים שלהלן, בהתחשב בהוראות המשפט הבין-לאומי:

1. מימוש ריבונותה של מדינת ישראל במימי החופים ובמים הפנימיים;
2. הגברת יכולת המניעה והגילוי של עבירות והפרות דין אחרות בשטח מדינת ישראל והטלת אמצעי ענישה ואכיפה בשלהן, וזאת באמצעות מתן סמכויות לצורך כך באזור הסמוך;
3. מימוש זכויותיה הריבוניות של מדינת ישראל באזור הכלכלי הבלעדי ובמדף היבשתי;
4. הבטחת פיתוחם וניצולם של האזור הכלכלי הבלעדי והמדף היבשתי לרבות לעניין אוצרות הטבע הטמונים בהם, באופן בר קיימה, ותוך תכנון יעיל ומבוסס ידע;
5. הגברת ההגנה על הסביבה הימית והסביבה החופית ועל ערכי הטבע המוגנים, שמשקלם הלך והתחזק בין השאר בשל הוראת אמנת הים.

סעיף 2 מוצע להגדיר מונחים שבהם נעשה שימוש בחוק המוצע, ובהם המונחים המפורטים להלן:

להגדרה "אוצרות טבע" – חלק משמעותי מן הפעילות המבוצעת באזורים הימיים בעידודה ובפיקוחה של מדינת ישראל, נעשה לצורך איתור אוצרות טבע בשטחי הים והפקתם באמצעים טכנולוגיים שונים. אמנת הים מקנה זכויות ריבוניות לאיתור וניצול אוצרות טבע (Natural resources) באזור הכלכלי הבלעדי.

על פי המוצע ייחשבו לאוצרות טבע כל המשאבים באזורים הימיים שמקורם מן הטבע והם בעלי ערך כלכלי מטבעם או כתוצאה מעיבודם, בין שהם חי, צומח או דומם, כמו למשל נפט כהגדרתו בחוק הנפט, התשי"ב-1952 (להלן – חוק הנפט), הכולל גם גז טבעי. כמו כן מוצע לכלול בהגדרה גם מקורות אנרגיה כהגדרתם בחוק מקורות אנרגיה, התשי"ן-1989 (להלן – חוק מקורות אנרגיה), דוגמת רוח וגלים.

על פי המוצע בסעיף 11, ייחשבו אוצרות הטבע לנכסי המדינה שחל לגביהם חוק נכסי המדינה, התשי"א-1951 (להלן – חוק נכסי המדינה), ובכך יושוו למעמד אוצרות הטבע ביבשה. בהתאם, מוצע למעט מההגדרה "ערך טבע מוגן" כהגדרתו בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה,

התשנ"ח–1998 (להלן – חוק גנים לאומיים), וזאת משום שעל פי טיבו ומהותו הוא אינו מתאים להיחשב לאוצר טבע המהווה נכס מדינה.

להגדרה "מיתקן ימי" – סעיף 56(1)(b) לאמנת הים מעניק למדינות חוף סמכות להקים מיתקנים (Installations) באזור הכלכלי הבלעדי הסמוך לחופיהן, וסעיף 60(1) לאותה אמנה מוסיף וקובע כי למדינות אלה תהיה סמכות בלעדית לגבי הסדרת הקמתם של מיתקנים כאמור והפיקוח על פעילותם. ההגדרה המוצעת מבקשת לתת סימנים ברורים במיתקנים שלגביהם מעניק החוק המוצע סמכויות וזכויות בהקשר זה, ואשר אליהם מתייחסת אמנת הים.

ההגדרה המוצעת משלבת בין מבחן פיזי למבחן פונקציונלי-תכליתי. מבחינה פיזית מוצע לקבוע כי למיתקן ימי ייחשב כל מבנה או מיתקן באזור הכלכלי הבלעדי, לרבות אסדה, בין שהוא מחובר לקרקע הים ובין שאינו מחובר לה, וזאת אף אם הוא נחשב לכלי שיט כהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט), התש"ך–1960. מבחינה פונקציונלית-תכליתית קובעת ההגדרה כי כדי שמיתקן העומד במבחן הפיזי המתואר לעיל ייחשב למיתקן ימי לצורך החוק המוצע, עליו להיות נדרש לאחת מן הפעולות המנויות בהגדרה (ונועדו להתבצע באזור הכלכלי הבלעדי): חיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע; הנחת כבלים וצינורות; ביצוע מחקר בתחום מדעי הים; והקמה או פירוק של מבנה או מיתקן אחר, לרבות אסדה, שנועד לאחת המטרות הנזכרות לעיל.

עיקר חשיבותו של המבחן הפונקציונלי-תכליתי טמון בכך שהוא מוציא מהגדרת "מיתקן ימי" כלי שיט שאינם דרושים למטרה מהמטרות המפורטות בהגדרה, כמו למשל כלי שיט החולפים באופן אקראי באזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל. בהתאם, כלי שיט מעין אלה לא יהיו כפופים להסדרים המיוחדים שמוצע לקבוע בחוק זה לגבי מיתקנים ימיים, אלא רק לזכויות ולסמכויות המוקנות על פי החוק המוצע לרשויות המדינה, ולגופים נוספים, באזורים הימיים השונים שבהם אותם כלי שיט מצויים או חולפים. לעניין החיקוקים שמוצע להחיל במיתקנים ימיים ראו להלן בדברי ההסבר לסעיף 12.

להגדרה "מיתקן ימי קבוע" – החוק המוצע מבחין בין מיתקנים ימיים כהגדרתם המוצעת לעיל ובין מיתקנים ימיים כאמור שנועדו להוות במקומם דרך קבע או לתקופה ממושכת. ביסוד ההבחנה האמורה עומדת ההנחה שלפיה האינטרסים של מדינת ישראל במיתקנים ימיים קבועים כגון אלה עשויים לחייב החלת מסגרת משפטית שונה מזו החלה על מיתקנים ימיים בדרך כלל, וזאת בשל היותם אתר אסטרטגי (למשל, מיתקן שמספק חלק ניכר מתצרוכת האנרגיה של המדינה) ובשל התקופה הממושכת שבמהלכה הם עתידים להימצא באזורי הים הסמוכים לחופי מדינת ישראל. אשר על כן, קובע החוק המוצע כי במיתקנים ימיים קבועים יחולו חיקוקים נוספים על אלה החלים במיתקנים ימיים שאינם קבועים. מוצע לקבוע כי מיתקן ימי קבוע הוא מיתקן ימי המתוכנן לעמוד במקומו באופן קבוע או לתקופה ממושכת, ששר המשפטים הכריז עליו בהודעה ברשומות כעל "מיתקן ימי קבוע". הדרישה להכרזה ברשומות נועדה להבטיח ודאות לגבי ההבחנה בין מיתקנים ימיים ובין מיתקנים ימיים קבועים, וכפועל יוצא מכך – לגבי הדינים החלים על המיתקנים הימיים השונים.

לעניין זה מוצע לקבוע עוד כי הכרזת שר הפנים על מיתקן ימי שנדרש לחיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע, כמיתקן ימי קבוע, תיעשה לאחר התייעצות עם שר האנרגיה.

להגדרה "קווי בסיס" – כאמור בחלק הכללי, החוק המוצע משנה את הדרך שבה נוקטת ישראל כדי למדוד

את אזורי הים השונים הסמוכים לחופיה. בהתאם לשיטה המוצעת, יימדדו האזורים הימיים מהקווים הישרים הנמתחים בין נקודות גאוגרפיות בחוף או בקרבתו, הנקבעות על פי פרקטיקה קרטוגרפית מקובלת. אותם קווים ישרים המשמשים נקודת מוצא לצורך מדידת האזורים הימיים השונים, הם קווי הבסיס.

מדידת המרחקים של אזורי הים השונים בהתבסס על קווים ישרים כאמור היא פרקטיקה מקובלת, והבחירה בה נתמכת גם בעובדה שמדינות שכנות אחרות נוהגות אף הן בדרך זו לצורך תיחום והגדרת אזורי הים שלהן, לשם קביעת הזכויות והסמכויות הניתנות להן באותם אזורים.

סעיף 30 לחוק המוצע מסמך את הממשלה, לאחר קבלת חוות דעת מן המרכז למיפוי ישראל, לקבוע מהן הנקודות הגאוגרפיות שישמשו לקביעת אותם קווים ישרים.

סעיף 3 "מימי החופים" של מדינת ישראל הם המים הטריטוריאליים של המדינה (Territorial sea), והם נכללים בגבולותיה. בשונה מההגדרה הקיימת של "מימי חופין" בחוק הפרשנות שהיא הגדרה כללית, מבחין החוק המוצע בין מימי החופים של מדינת ישראל בים התיכון (סעיף 1)3 לחוק המוצע) ובין מימי החופים שלה בים סוף (סעיף 2)3 לחוק המוצע).

על פי המוצע, מימי החופים של ישראל בים התיכון הם רצועת הים התיכון ברוחב של 12 מיילים ימיים מקווי הבסיס, לרבות קרקע הים (הכוללת לפי החוק המוצע גם את תת-קרקע הים) באותה רצועה והמרחב האווירי שמעליה. מייל ימי (Nautical mile) היא יחידת מרחק מקובלת למדידת מרחקים ימיים, העומדת על 1,852 מטרים. ההגדרה המוצעת של מימי החופים של ישראל בים התיכון מתבססת על ההגדרות הקבועות באמנת הים (ראו סעיף 3 לאמנה).

מימי החופים של מדינת ישראל בים סוף (סעיף 2)3) נקבעים לעומת זאת, בדרך אחרת. בשל המאפיינים הגאוגרפיים של מדינת ישראל, אין לה בים סוף אזורים ימיים נרחבים בדומה לאלה שיש לה בים התיכון. האזור הימי היחיד של מדינת ישראל בים סוף הוא "מימי החופים", ובשל הקרבה למדינות שכנות, לא מגיע אותו אזור למלוא המרחק שנקבע באמנת הים.

הגבול של מימי החופים של מדינת ישראל בים סוף מול ממלכת ירדן נקבע במסגרת הסכם בין המדינות מיום כ"ו בטבת התשנ"ו (18 בינואר 1996). מוצע לעגן בחוק את הגבול הימי האמור, ולקבוע כי מימי החופים באותו אזור יסתיימו באותו גבול ימי כפי שנקבע בהסכם האמור.

למדינת ישראל אין הסכם דומה עם מצרים, שהגבול אתה עובר סמוך למפרץ אילת. לכן, תיחום מימי החופים של מדינת ישראל ברצועת ים סוף הסמוכה למצרים נקבע באופן שעולה בקנה אחד עם הוראות המשפט הבין-לאומי.

סעיף 4 בהתאם לסעיף 8 לאמנת הים, כוללים המים הפנימיים (internal waters) של מדינת ישראל את מי הים המצויים בצד של קווי הבסיס הפונה ליבשה. כפועל יוצא מכך, כוללים המים הפנימיים של המדינה את שטחי הים התיכון המצויים בין קווי הבסיס ובין היבשה, וכן את מקורות המים שבתוך גבולותיה היבשתיים של המדינה. יצוין כי בדומה למימי החופים, אף המים הפנימיים נחשבים למים טריטוריאליים של המדינה הכלולים בגבולותיה.

סעיף 5 כפי שכבר צוין, מימי החופים והמים הפנימיים נחשבים, בהתאם לאמנת הים, לחלק מן

הטריטוריה של מדינת ישראל. לפיכך קובע החוק המוצע כי מעמדם של אזורים ימיים אלה הוא כשל אזורים המצויים בריבונות המדינה, וכי כל חיקוק החל במדינת ישראל יחול גם בהם, אלא אם כן נקבע אחרת באותו חיקוק.

סעיף 6 האזור הסמוך (הידוע גם כ-Contiguous Zone) מוגדר בסעיף 133(1) לאמנת הים כשטח המגיע למרחק של 24 מיילים ימיים לכל היותר מקווי הבסיס. בהתחשב בהגדרה זו, וכדי להימנע מחפיפה עם מימי החופים של מדינת ישראל בים התיכון, מוצע להגדיר את האזור הסמוך של מדינת ישראל ברצועת הים התיכון שמעבר למימי החופים, עד למרחק של 24 מיילים ימיים מקווי הבסיס. בכל הקשור לסמכויות המניעה וההענשה שמאפשר סעיף 133(1) לאמנת הים להפעיל, מדובר, מטבע הדברים, בסמכויות הנוגעות לפעילויות בכל האזור הסמוך, לרבות קרקע הים ותת-הקרקע באותו אזור.

סעיף 7: לסעיף קטן (א) אמנת הים מעניקה למדינות חוף סמכויות לגבי הגנה על עתיקות המצויות באזור הסמוך (ראו סעיף 303(2) לאמנת הים), וזאת כדי לאפשר שמירה מוגברת על עתיקות גם באזור זה ולמנוע סחר בעתיקות. מוצע לעגן הסדר כאמור גם בחוק המוצע, ולקבוע כי באזור הסמוך יחולו חוק העתיקות, התשל"ח-1978 (להלן- חוק העתיקות), והתקנות לפיו.

עוד מוצע לקבוע כי לעניין חוק העתיקות והתקנות לפיו, יראו כל פעולה המתבצעת באזור הסמוך כאילו היא מתבצעת בישראל. כמו כן, יראו כל נכס המצוי באזור הסמוך כאילו הוא מצוי בישראל, וכל כניסה אל האזור הסמוך או יציאה ממנו, כאילו הן כניסה לישראל או יציאה ממנה.

לסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) כדי להבטיח אכיפה של הדין וליצור הרתעה אפקטיבית מפני ביצוע עבירות לפי חוק העתיקות והתקנות לפיו, החוק המוצע מוסיף וקובע כי עבירה לפי חיקוקים אלה שנעברה כולה או מקצתה באזור הסמוך ייראו אותה כ"עבירת פנים" כהגדרתה בסעיף 7(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן- חוק העונשין), ויחולו עליה דיני העונשין של מדינת ישראל.

כמו כן מוצע לקבוע כי לשוטר יהיו נתונות, באזור הסמוך, סמכויות לגבי עבירות על חוק העתיקות והתקנות לפיו שנעברו, כולן או מקצתן, באזור הסמוך. זאת, בלי לגרוע מן הסמכויות שנתונות באותו עניין למפקחי רשות העתיקות לפי סעיף 40 לחוק האמור.

סעיף 8 והתוספת הראשונה סעיף 33(2) לאמנת הים קובע כי באזור הסמוך יהיו למדינת חוף דוגמת מדינת ישראל סמכויות הנחוצות למימוש אחד מהיעדים האלה:

(1) מניעת הפרה של חוקים בתחומי מכס, כספים, הגירה או בריאות הציבור, והתקנות לפיהם. בשטח המדינה;

או במימי החופים שלה prevent infringement of its customs, fiscal, immigration or (sanitary) laws and regulations;

(2) ענישה בשל הפרה של חיקוקים כאמור המבוצעות בשטח המדינה או במימי החופים שלה (punish infringement of the above laws and regulations committed within its territory or (territorial sea).

ההסדר המתואר מאפשר למדינות חוף לפעול באזור הסמוך, כדי למנוע עבירות והפרות דין (בתחומים הנזכרים בסעיף 33(2) לאמנת הים) בשטחן או להעניש בשל עבירות והפרות כאמור שבוצעו בשטחן.

הסעיף המוצע משקף את ההסדר המתואר שבאמנת הים, וקובע כי הסמכויות הנתונות לשוטר או לאדם אחר המחזיק בסמכויות פיקוח ואכיפה לפי הדין, יהיו נתונות להם גם באזור הסמוך, לשם מניעת ביצוע עבירות והפרות בשטח ישראל, לשם גילויין של עבירות והפרות אלה ולשם הטלת אמצעי ענישה ואכיפה בשל ביצוען.

ואולם כפי שקובעת גם אמנת הים, הסמכויות הנתונות בהקשר זה לא יהיו נתונות לגבי כל עבירה או הפרה באשר הן. חלף זאת, הסמכויות הניתנות על פי החוק המוצע הן רק סמכויות הקבועות בחיקוקים המנויים בתוספת הראשונה, שכוללת – ועשויה לכלול – על פי המוצע, רק חיקוקים באחד מן התחומים האלה: מכס, כספים, הגירה ובריאות הציבור. בהתאם, יוכל שר המשפטים, בהפעילו את סמכותו לשנות את התוספת כאמור בסעיף 35 לחוק המוצע, להוסיף לה רק חיקוקים בתחומים אלה.

החיקוקים בתחום המכס והכספים שמוצע לכלול בתוספת הראשונה הם פקודת המכס, חוק מס ערך מוסף, התשל"ו–1975, חוק מס קנייה (טובין ושירותים), התשי"ב–1952, ופקודת היבוא והיצוא [נוסח חדש], התשל"ט–1979, והתקנות שהותקנו מכוחם.

בתחום ההגירה מוצע למנות בתוספת הראשונה את חוק הכניסה לישראל, התשי"ב–1952 (להלן – חוק הכניסה לישראל), והחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד–1954, ואת התקנות שהותקנו מכוחם.

החיקוקים בתחום בריאות הציבור המנויים בתוספת הראשונה כנוסחה המוצע הם פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה–1985, חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו–2015, פקודת ההסגר [נוסח חדש], התשמ"א–1981, וחלק ד' לפקודת בריאות העם, 1940, והתקנות שהותקנו מכוחם. **סעיף 9** כאמור בחלק הכללי, פיתוח שטחי הים הסמוכים לחופי המדינה, ובכלל זה לצורך חיפוש וניצול אוצרות הטבע הטמונים בהם, הוא מטרה מרכזית של ההסדר המוצע בחוק זה. בישראל, מבוצעת פעילות זו בעיקרה באזור המכונה האזור הכלכלי הבלעדי, כפי שיפורט להלן.

סעיף 57 לאמנת הים מגדיר את האזור הכלכלי הבלעדי (Exclusive economic zone) כך:

"The exclusive economic zone shall not extend beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured."

בהתאם להוראה זו של האמנה, מוצע לקבוע בסעיף קטן (א) כי האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל הוא רצועת הים התיכון שמעבר למימי החופים עד למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס, לרבות קרקע הים באותה רצועה (הכוללת לפי החוק המוצע גם את תת-קרקע הים).

בד בבד, החוק המוצע מכיר בכך שעשויה להתקיים חפיפה בין האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל כפי שהוגדר כאמור, ובין אזור כלכלי בלעדי של מדינות אחרות הסמוכות למדינת ישראל. בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי במקרה של חפיפה בין האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל לבין אזור כלכלי בלעדי של מדינה אחרת, ייקבע קצה תחום האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל בשטח החופף בין האזורים, בהסכם עם אותה מדינה, וכל עוד לא הושג הסכם כאמור – לפי כללי המשפט הבין-לאומי. יצוין כי מדינת ישראל חתומה על הסכם אחד בהקשר זה, הוא ההסכם שנחתם ביום י" בטבת התשע"א (17 בדצמבר 2010) בנושא חלוקת האזור הכלכלי הבלעדי בין ישראל לקפריסין.

יש לציין כי על פי ההגדרה המוצעת של האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל, מתקיימת חפיפה

בינו ובין האזור הסמוך. על כן, בתחום החפיפה בין האזורים האמורים יחולו ההסדרים הרלוונטיים לאזור הכלכלי הבלעדי ולאזור הסמוך גם יחד.

סעיף 10 המדף היבשתי (continental shelf) של מדינות חוף דוגמת ישראל מוגדר בסעיף (1)76 לאמנת הים ככולל את:

"... the seabed and subsoil of the submarine areas that extend beyond its territorial sea throughout the natural prolongation of its land territory to the outer edge of the continental margin, or to a distance of 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured where the outer edge of the continental margin does not extend up to that distance."

בהתאם להוראה זו קיימות איפוא שתי אפשרויות להגדרת המדף היבשתי. אפשר להגדירו כקרקע הים ותת-קרקע הים עד קצה שולי היבשת. לחלופין, אם קצה שולי היבשת נגמר במרחק של פחות מ-200 מיילים ימיים מקווי הבסיס, אפשר להגדירו כקרקע הים ותת-קרקע עד מרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס. הוראה דומה קיימת גם באמנת המדף היבשתי.

במאפיינים הגאוגרפיים של מדינת ישראל, מסתיים קצה שולי היבשת בים התיכון במרחק של פחות מ-200 מיילים ימיים. לפיכך מוצע לאמץ את ההגדרה החלופית שהוזכרה לעיל, ולקבוע כי המדף היבשתי של מדינת ישראל הוא קרקע הים התיכון (הכוללת לפי החוק המוצע גם את תת-קרקע הים) שמעבר למימי החופים, עד למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס.

סעיפים 11 עד 15- כללי סעיפים אלה עניינם תחולת הדינים והסמכויות באזור הכלכלי הבלעדי והמדף היבשתי של מדינת ישראל, וכן תחולתם של דינים נוספים וסמכויות נוספות רלוונטיות לפעילות במיתקנים ימיים ובמיתקנים ימיים קבועים המצויים באותם אזורים.

סעיף 11 מוצע לקבוע כי אוצרות טבע (כהגדרתם המוצעת בחוק) באזור הכלכלי הבלעדי הם נכסי המדינה שיחולו עליהם הוראות חוק נכסי המדינה, אלא אם כן נקבע אחרת, במפורש או במשתמע, בחוק המוצע או בחיקוקים החלים באזור הכלכלי הבלעדי לפי החוק המוצע.

בהקשר זה מאמץ החוק המוצע את התפישה שלפיה אוצרות הטבע הפזורים באזור הכלכלי הבלעדי, אף שמדובר באזור שנמצא מעבר למימי החופים ולגבולות מדינת ישראל, הם נכסים שגילויים והפקתם צריך שיעשו למען רווחת הציבור בישראל, ולצורך כך יש לראות בהם נכסי מדינה.

בין השאר, מבהירה החלת חוק נכסי המדינה על אוצרות הטבע באזור הכלכלי הבלעדי כי הממשלה רשאית "להרשות את השימוש בהם או ניצולם... הכל בתנאים שתראם נאותים" (כפי שקובע, בין השאר, סעיף 5(א) לחוק נכסי המדינה). כמו כן מבססת החלת החוק האמור את זכותה של המדינה להחיל לגבי הפעילות באוצרות הטבע כלי מיסוי שבאמצעותם אפשר להבטיח כי הציבור בישראל יקבל את חלקו הכלכלי הראוי בהם.

החלת חוק נכסי המדינה על אוצרות הטבע שבהם עוסק החוק המוצע תואמת את פסיקתו של בית המשפט העליון בבג"ץ 3734/11 דודיאן נ' כנסת ישראל (פורסם בנבו, 15.8.2012), שבה נקבע כי יש לראות באוצרות הטבע המצויים בשטחי הים, נכסי מדינה כמובנו של מונח זה בחוק נכסי המדינה. יודגש כי אין בהחלת חוק נכסי המדינה על אוצרות הטבע באזור הכלכלי הבלעדי משום טענה לריבונות באותו אזור.

סעיפים 12, 43 והתוספת השנייה, השלישית והרביעית

כללי סעיף 12 המוצע עוסק בהחלת חיקוקים של מדינת ישראל באזור הכלכלי הבלעדי ובמיתקנים ימיים ומיתקנים ימיים קבועים המצויים בו. מעבר לקביעת סוג החיקוקים שיחולו באזור או במיתקנים כאמור, בהתאם למאפייניהם ולהסדרה הנדרשת בהם, כפי שיפורט להלן, מוצע, בין השאר כדי להבטיח ודאות לגורמים הפועלים באזור זה, כי החיקוקים שיחולו יהיו כאלה המנויים בתוספות שנייה עד רביעית לחוק המוצע. בכך קובע החוק המוצע מבחן מהותי לעניין סוגי החיקוקים שיחולו באזור הכלכלי הבלעדי ובמיתקנים כאמור, בין השאר בהתחשב בהוראות המשפט הבין-לאומי, אך בד בבד אינו מותיר עמימות בהקשר זה בהפנותו לרשימה סגורה של חיקוקים בתוספות. על פי המוצע יוכל שר המשפטים לשנות את התוספות בצו בדרך הקבועה לכך בסעיף 39 המוצע.

לסעיף קטן (א) והתוספת השנייה אמנת הים אשר מגדירה את האזור הכלכלי הבלעדי קובעת גם את הזכויות והסמכויות הנתונות למדינות חוף, בדומה לישראל, ביחס לאותו אזור. וכך קובע בעניין זה סעיף 56 לאמנת הים :

"1. In the exclusive economic zone, the coastal State has:

(a) sovereign rights for the purpose of exploring and (exploiting, conserving and managing the natural resources, whether living or non-living, of the waters superjacent to the seabed and of the seabed and its subsoil, and with regard to other activities for the exploration of the zone, such as the production of energy from the water, currents and winds;

(b) jurisdiction as provided in the relevant provisions of this Convention with regard to:

(i) the establishment and use of artificial islands, installations and structures;

(ii) marine scientific research;

(iii) the protection and preservation of the marine environment;

(c) other rights and duties provided for in this Convention."

סעיף קטן (א) המוצע משקף את ההסדר שקובעת אמנת הים בכל הנוגע לאזור הכלכלי הבלעדי של

מדינת ישראל, כפי שהוגדר כאמור בסעיף 9 לחוק המוצע. לצורך כך, מוצע לקבוע חיקוקים – קרי דברי חקיקה והתקנות שהותקנו מכוחם – החלים לעניין אחת הפעולות המפורטות בסעיף קטן (א) המוצע, לרבות פעולות נלוות להן, וכן חיקוקים החלים לעניין נכסים הקשורים לפעולות כאמור, המפורטים בתוספת השנייה, יחולו באזור הכלכלי הבלעדי.

הפעולות המנויות בסעיף קטן (א) המוצע בהקשר זה הן חיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע, לרבות אנרגיה מתחדשת וחקלאות ימית; הנחת כבלים וצינורות; ביצוע מחקר מדעי; הגנה על הסביבה ובכלל זה על ערכי טבע מוגנים, שמורות טבע ועתיקות; הקמת מיתקנים ימיים; ושמירת הביטחון והבטיחות במיתקנים הימיים ובסביבתם (לעניין סמכותה של מדינת ישראל להסדיר פעולות אחרונות אלה ראו: סעיף 260 לאמנת הים).

יצוין כי בין החיקוקים החלים לעניין הגנה על הסביבה, ובכלל זה על ערכי טבע מוגנים, שמוצע לכלול בתוספת השנייה, ניתן למנות את ההוראות בחוק גנים לאומיים החלות לעניין שמורת טבע באזור הכלכלי הבלעדי (כהגדרתה בסעיף 34 לחוק המוצע), וכן את הוראות חוק גנים לאומיים הנוגעות לערכי טבע מוגנים והתקנות לפיהן.

בין החיקוקים שעניינם פעילויות של חיפוש, הפקה, ניצול שימור או ניהול של אוצרות טבע, ושמוצע לכלול בתוספת השנייה ניתן לציין את חוק הנפט, חוק משק הגז הטבעי, התשס"ב–2002 (להלן – חוק

משק הגז הטבעי), פקודת הדיג, חוק מקורות אנרגיה ופקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972; חיקוקים בתחום התחבורה הימית, כגון פקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א-1971, חוק ספנות חופית (היתר לכלי שיט זר), התשס"ו-2005, פקודת הסחורות הנטרפות ודמי הצלה וחוק הספנות (עבירות נגד ביטחון השיט הבין-לאומי ומיתקנים ימיים), התשס"ח-2008; וחיקוקים כמו פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב-1972; חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988; ופרק ב' לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 (וכל התקנות שנקבעו לפי אותם חיקוקים, אלא אם כן קובע החוק המוצע אחרת).

בין החיקוקים החלים לעניין הנחת כבלים וצינורות ומוצע לכלול כעת בתוספת השנייה ניתן לציין את חוק הנפט, חוק משק הגז הטבעי וחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 (וכל התקנות שנקבעו לפי אותם חיקוקים, אלא אם כן קובע החוק המוצע אחרת).

בין החיקוקים החלים לעניין שמירת הביטחון והבטיחות במיתקנים הימיים ובסביבתם ומוצע לכלול כעת בתוספת השנייה, ניתן לציין את החוק להסדר הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998 (וכל התקנות שנקבעו לפי אותם חיקוקים, אלא אם כן קובע החוק המוצע אחרת).

בין החיקוקים החלים לעניין הגנה על הסביבה ובכלל זה שמירה על ערכי טבע מוגנים ומוצע לכלול כעת בתוספת השנייה ניתן לציין את חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984; חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008; חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961; חוק האחריות לפיצוי נזקי שמו, התשס"ד-2004; וכאמור את החלקים הרלוונטיים שהוחלו לעניין שמורת טבע באזור הכלכלי הבלעדי, כהגדרתה בחוק המוצע, ולעניין ערכי טבע מוגנים מתוך חוק גנים לאומיים (וכל התקנות שנקבעו לפי אותם חיקוקים, אלא אם כן קובע החוק המוצע אחרת).

לסעיף קטן (ב) והתוספת השלישית מוצע לקבוע אילו חיקוקים יחולו במיתקנים הימיים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי, נוסף על החיקוקים החלים באותו אזור לפי סעיף קטן (א) המוצע.

בהקשר זה מוצע הסדר המשקף את סעיף 2(60) לאמנת היס, הקובע כך:

"The coastal state shall have exclusive jurisdiction over... installations and structures, including, jurisdiction with regard to customs, fiscal, health safety and immigration laws and regulations."

ההסדר המוצע, כמו גם ההסדר שנקבע באמנת היס, מבוסס על ההכרה בכך שהפעילות במיתקנים הימיים היא בעיקרה פעילות אנושית הטעונה הסדרה אחרת מזו הנחוצה באזורים הימיים עצמם. בהתאם, מוצע לקבוע כי במיתקנים הימיים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי יחולו גם חיקוקים (המנויים בתוספת השלישית לחוק המוצע) שעניינם הסדרת הפעילות המבוצעת במיתקנים אלה, ובכלל זה תעסוקה, ביטחון סוציאלי, הסדרי כניסה ויציאה, בטיחות ובריאות.

בין החיקוקים בתחום הביטחון הסוציאלי שמוצע לכלול בתוספת השלישית ניתן לציין את חוק הביטוח הלאומי, התשנ"ה-1995, והתקנות לפיו. יש לציין עם זאת כי מוצע להחיל חיקוקים אלה אך ורק לעניין תושבים ישראלים כמשמעותם בחוק האמור, וזאת כדי לספק את מעטפת ההגנה הבסיסית שמקנה אותו חוק לתושבי ישראל, ולא להרחיבה לקבוצות נוספות כמו עובדים זרים. עוד מוצע לכלול בתוספת זו את חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התשל"ל-1970, והתקנות לפיו, וכן מוצע לכלול בה את סעיף 14 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, והתקנות לפיו, זאת כדי להבטיח כי מי שמעסיק עובדים

במיתקנים ימיים באזור הכלכלי הבלעדי יפריש כדין דמי ביטוח בריאות למוסד לביטוח לאומי. יצוין כי החוק האמור – והזכאות לשירותי בריאות לפיו והחובה להפריש דמי ביטוח כאמור – חל רק לגבי תושבי ישראל.

לסעיף קטן (ג) והתוספת הרביעית מוצע לקבוע אילו חיקוקים יחולו במיתקנים ימיים קבועים כהגדרתם המוצעת בחוק זה, קרי במיתקנים אשר בשל תקופת הזמן הממושכת שבמהלכה הם עתידים להיות באותו אזור, הכריז עליהם שר המשפטים כמיתקנים ימיים קבועים. כאמור בחלק הכללי, מיתקנים ימיים קבועים הם אתרים אסטרטגיים שלמדינת ישראל יש אינטרס מוגבר להסדיר את פעילותם. על כן מוצע למנות בתוספת הרביעית לחוק המוצע רשימה של חיקוקים שיחולו במיתקנים אלה, נוסף על החיקוקים שיחולו על פי המוצע במיתקנים ימיים "רגילים". מדובר בחיקוקים באותם תחומים המנויים בסעיף קטן (ב) המוצע לעניין מיתקנים ימיים רגילים, ושמוצדק להחילם במיתקנים ימיים קבועים בשל תקופת הפעילות הממושכת של מיתקנים אלה.

בין החיקוקים שמוצע למנות כאמור בתוספת הרביעית לחוק המוצע ניתן לציין חיקוקים בתחום העבודה, ובכלל זה חוקי המגן וחוקים נוספים הנוגעים לזכויות עובדים (כגון: חוק עובדים זרים, התשנ"א – 1991 (להלן – חוק עובדים זרים), וחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א – 1951, והתקנות לפיהם) וחיקוקים בתחום בטיחות העובדים (כגון פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל – 1970, והתקנות לפיה). חוק עובדים זרים מחייב מעסיק של עובד זר בקבלת היתר העסקה ובתשלום אגרות, ומטיל עליו חובות כלפי העובד וביניהן החובה להסדיר ביטוח רפואי, העמדת מגורים הולמים וכריתת הסכם עבודה. כיום, מועסקים במיתקנים הימיים עובדים רבים שהם עובדים זרים ומכאן חשיבות החלתו של חוק עובדים זרים לעניין זה. כמו כן ניתן לציין חיקוקים בתחום תשלומי חובה ובכלל זה חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א – 1961.

לסעיף קטן (ד) כפי שכבר צוין, במיתקנים ימיים קבועים באזור הכלכלי הבלעדי מוצע להחיל בסעיף קטן (ג), חיקוקים בתחום העבודה והבטיחות בעבודה. עם זאת, החלת החיקוקים בתחומים אלה, כלשונם, עשויה שלא לעלות בקנה אחד עם דרכי הפעילות הייחודיות הנוהגות במיתקנים ימיים קבועים. לפיכך מוצע להסמיך את שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, בהסכמת שר המשפטים, לקבוע בתקנות הוראות להתאמת החיקוקים האמורים, כולם או חלקם, לצרכים ולמאפיינים של הפעילות בתחום העבודה ובטיחות עובדים במיתקנים הימיים הקבועים. בתקנות כאמור מוסמך השר אף לקבוע כי הוראות החיקוקים שהוחלו, כולן או חלקן, כלל לא יחולו בהקשר זה. עם זאת, על פי המוצע, תקנות כאמור לא יכולות לסתור הוראות של אמנה בין-לאומית שמדינת ישראל אשררה.

לסעיף קטן (ה) וסעיף 44 בין החיקוקים החלים (או עשויים לחול) על פי החוק המוצע באזור הכלכלי הבלעדי ובמיתקנים הימיים או במיתקנים הימיים הקבועים המצויים בו, יש חיקוקים שאין די בהחלה טריטוריאלית שלהם באזור האמור, זאת מאחר שהם קובעים הסדרי תחולה פרסונלית לעניין פעולות מסוימות או נכסים מסוימים (כמו למשל חוקי מס), או הסדרי תחולה טריטוריאליים המתייחסים במפורש לפעולות אשר בוצעו בישראל או נכסים המצויים בישראל. מוצע על כן לקבוע כי לעניין החיקוקים החלים על פי המוצע באזור הכלכלי הבלעדי, במיתקנים הימיים שבו או במיתקנים הימיים הקבועים שבו (תחולה טריטוריאלית), יראו כל פעולה המבוצעת באותו אזור או באותם מיתקנים כאילו

היא בוצעה בישראל, כל נכס המצוי באותו אזור או באותם מיתקנים כאילו הוא מצוי בישראל, וכל כניסה אל האזור הכלכלי הבלעדי או אל המיתקנים האמורים או יציאה מהם, כאילו הם כניסה לישראל או יציאה ממנה.

כך למשל, חיקוקי המס המנויים על פי המוצע בתוספת השנייה (דוגמת פקודת מס הכנסה וחוק מיסוי רווחי נפט, התשע"א–2011) החלים לעניין הפעולות המפורטות בסעיף קטן (א) או לעניין נכסים הקשורים לאותן פעולות, יחולו על פי המוצע באזור הכלכלי הבלעדי לעניין אותם פעולות או נכסים. בהתאם לכך, כל פעולה או נכס שהיוו עילה להטלת מס או לפטור ממס לפי חיקוקים אלה, אילו בוצעה הפעולה בשטח המדינה, אילו הנכס היה מצוי בשטח המדינה, או אילו הטובין שבהם עוסקים החיקוקים הוכנסו לישראל או הוצאו ממנה, מהווים עילה כאמור אם הם מבוצעים באזור הכלכלי הבלעדי, נמצאים בו, מוכנסים אליו או מוצאים ממנו.

יובהר כי הפעולות המפורטות בסעיף קטן (א) אשר בעניינן חלים החוקים המפורטים בתוספת השנייה, יחולו, בין השאר, על פעולות שונות הנדרשות לצורך ניצול אוצרות טבע, לרבות עיבוד, הובלה או אחסנה של אוצרות טבע, שירותים שונים הניתנים בקשר לניצול אוצרות טבע או בקשר לפעילות המתקיימת על מיתקנים ימיים וכן על שכר עבודה הניתן בתמורה לכל הפעולות האמורות. בהקשר זה ובלי לפגוע בפרשנות האמורה לעניין כל חוקי המס המנויים בתוספת השנייה, מוצע, בסעיף 43, לתקן את פקודת מס הכנסה ולקבוע בה במפורש הוראות תחולה באזור הכלכלי הבלעדי.

סעיף 13 כפי שכבר צוין, מצוי האזור הכלכלי הבלעדי מעבר לגבולות מדינת ישראל. במצב זה, על פי הוראות דיני העונשין, העבירות המבוצעות באותו אזור הן "עבירות חוץ" כהגדרתן בסעיף 7(ב) לחוק העונשין. עם זאת, מוצע לקבוע כי על אף הוראות אותו סעיף, וכן על אף הוראות סימן ג' לפרק ג' לחוק העונשין (שעניינו תחולת דיני העונשין על עבירות חוץ), יראו עבירות הקבועות בחיקוק מן החיקוקים שהוחלו לפי החוק המוצע באזור הכלכלי הבלעדי, לרבות באלה שהוחלו במיתקנים ימיים או במיתקנים ימיים קבועים באותו אזור, שבוצעו כולן או מקצתן באזור הכלכלי הבלעדי או במיתקנים כאמור, כאילו הן עבירות פנים כהגדרתן בסעיף 7(א) לחוק העונשין (להלן – עבירת פנים). כאמור, החלתם של חיקוקים אלה, ובהתאם גם אכיפתם, עולה בקנה אחד עם הזכויות והסמכויות הנתונות למדינת ישראל באזורים הימיים, בין השאר על פי אמנת היס.

סעיף 14

לסעיף קטן (א) מאחר שהאזור הכלכלי הבלעדי מצוי, כאמור, מעבר לגבולות מדינת ישראל, קיים חוסר ודאות לגבי המצב המשפטי באשר לסמכויות שוטרים באותו אזור. לפיכך, מוצע לקבוע במפורש כי סמכויות שוטר לפי דין יהיו נתונות לו באזור הכלכלי הבלעדי לגבי עבירה שנעברה, כולה או מקצתה, באזור האמור ושדיני העונשין של מדינת ישראל חלים עליה לפי סעיף 13 לחוק המוצע (עבירה שרואים אותה כאילו היא עבירת פנים) או סעיף 13א לחוק העונשין כנוסחו המוצע בסעיף 47 (עבירות חוץ שדיני העונשין של ישראל חלים עליהן).

לסעיף קטן (ב) מוצע להבהיר כי אין בהקניית סמכויות השוטר לפי סעיף קטן (א) המוצע כדי לגרוע מסמכויות הפיקוח והאכיפה הנתונות לגורמים נוספים על פי החיקוקים שמוצע להחיל בסעיף 12 באזור הכלכלי הבלעדי, במיתקנים ימיים או במיתקנים ימיים קבועים באזור זה.

סעיף 15 סעיף 10 לחוק המוצע מגדיר את המדף היבשתי, כאמור, כקרקע הים התיכון שמעבר למימי החופים עד למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס. סעיף 9(א) לחוק המוצע מגדיר במקביל את האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל כרצועת הים התיכון שמעבר למימי החופים עד למרחק של 200 מיילים ימיים מקווי הבסיס, לרבות קרקע הים באותה רצועה.

בכך נוצרת חפיפה בין המדף היבשתי מצד אחד, ובין האזור הכלכלי הבלעדי מצד שני. למען הבהירות של הדין הפנימי, ובשים לב לכך שהאזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל כולל, נוסף על קרקע הים שמרכיבה את המדף היבשתי, גם את רצועת הים התיכון שמעליה, הוחלט שלא לקבוע בחוק המוצע הסדרים ייחודיים ושונים לגבי המדף היבשתי, וחלף זאת לקבוע כי דין המדף היבשתי ואוצרות הטבע המצויים בו לעניין חוק זה, הוא כדין האזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל ואוצרות הטבע המצויים בו.

פרק ה' סימן ג' תכנית מרחבית ימית

סעיף 16 כמקובל בעולם, הדרך לקבוע אסדרה ולאפשר ניצול מיטבי של המרחב תוך הגנה ארוכת טווח על הסביבה, תוך מזעור חיכוכים בין שימושים ושיתוף מיטבי של בעלי העניין, היא עריכת תכנית מרחבית ימית. מכיוון שקביעת התוכנית הינה פרקטיקה תכנונית מקצועית, שיש לה ביטוי מרחבי (מפה) ותפקודי (הוראות המגדירות שימושים וכללים), מוצע כי הוועדה לים (המוקמת בסימן ד' להלן) תרכז את תהליך גיבוש התכנית.

התכנית תכלול חלוקת המרחב לאזורים תפקודיים, בהם יוגדרו השימושים האפשריים ושאינם אפשריים, תוך התאמה מיטבית בין אופי השטח, צרכי הציבור והגנת הסביבה, ותוך איזון בין הסקטורים השונים לרבות צרכים עתידיים.

הסעיף מגדיר את התכולה הכללית של התכנית המרחבית הימית, ולמען היעילות מפנה לסעיפים רלוונטיים בחוק התכנון והבנייה, בשינויים המתחייבים, לגבי הוראות כלליות לגבי חובת הגשת תשריט, הגשת מסמכי לוואי לפי דרישת מוסד תכנון, זכות עיון במסמכי תכנית, פרסום מסמכי התכנית באינטרנט, המועד שבו התכנית מקבלת תוקף רשמי, וסמכות הוועדה לשנות את התכנית באותה דרך בה היא אושרה. שיתוף הציבור הוא חלק מובנה בקידום הליכי תכנון מרחבי ימי, ולצורך כך תפורסם טיוטת התכנית להערות הציבור.

התכנית, והערות הציבור שהתקבלו, תובא לאישור המועצה הארצית לתכנון ובניה, שהיא גוף התכנון העליון בישראל ולה נקודת מבט כוללת, הכוללת גם את הנעשה במים הריבוניים וביבשה.

המועצה הארצית תעביר את התכנית לאישור הממשלה.

מוצע כי לאחר אישור הממשלה יערך הליך עדכון תקופתי, לא ארוך מאחת לחמש שנים, כך שיובטח כי התכנית תיתן מענה לצרכים העדכניים ולידע המקצועי העדכני.

פרק ה' סימן ד' אישור פעולות ושימושים באזור הכלכלי הבלעדי גם לאחר אישורה של תכנית מרחבית ימית לא תמה מלאכת האסדרה. ייתכנו צרכים חדשים, או שיעלה מידע עדכני מסקרים מדעיים כפי שקורה רבות בסביבה הלא מוכרת של הים העמוק. לאור שינויים אלה, יידרש גוף שיהיה מסוגל לבחון את הצרכים והסיכונים מתוך ראייה כוללת, ולהכריע בבקשות לפעולות או תכניות. יתכנו מצבים של קונפליקטים בין סקטורים או אינטרסים ציבוריים, או בין הצורך המידי ובין שמירת מרחב לצרכים

עתידיים.

כל אלה נדרשים בהכרעה על בסיס מידע עדכני ולכן מחייבים הקמה של ועדה בה מיוצגים מגוון הסקטורים הציבוריים הרלוונטיים, ומאידך גוף שיוכל לפעול ביעילות ובמהירות ולקבל החלטות בפרק זמן קצר.

סעיף 18 מגדיר את הרכב הוועדה, הכוללת הן נציגי גופים ממשלתיים, הן נציגי שלטון מקומי והן נציגי ציבור ומומחים.

סעיפים 19-22 מגדירים את כללי היסוד לתפקוד הוועדה, ולמען היעילות מפנים, בשינויים המתחייבים, לסעיפים רלוונטיים בחוק התכנון והבנייה לגבי הוראות כלליות לגבי קוורום, דעות שקולות בהצבעה, פרסום סדר יום, היעדרות משיבות, חובת ניהול פרוטוקול ופרסומו, תוקף החלטות ודוח שנתי, הוראות לגבי ניגוד עניינים, התפטרות, שמירת סוד, מילוי מקום וזכות עיון במסמכי תכנית.

סעיפים 23-25 קובעים כי פעולות ושימושים באזור הכלכלי הבלעדי, כהגדרתם בפרק זה, מחייבים את אישור הוועדה, אם הם תואמים את התכנית המרחבית הימית אך כרוכים בהקמת מתקן ימי, או אם אינם תואמים את התכנית המרחבית הימית.

כך, לדוגמה, פעילות דיג באזור שיועד לכך בתכנית המרחבית הימית אינה דורשת את אישור הוועדה (אך כן תדרוש רישוי מתוקף פקודת הדיג ע"י פקיד הדיג הראשי), אולם הקמת חוות טורבינות רוח באזור שיועד לכך מחייבת אישור הוועדה למתקן הפיזי של החווה. בנוסף, פעילות לכרייה תת ימית באזור שלא יועד לכך מחייבת את אישור הוועדה, אך תכנית לכרייה תת ימית באזור שיועד לכך בתכנית המרחבית אינו מחייב אישור הוועדה (אך כן תידרש לאישורים רגולטוריים מהמאסדר הרלוונטי, למשל הממונה במשרד האנרגיה או מרשות מקרקעי ישראל).

סעיפים 26-27 מגדירים את הליך בדיקת הבקשה והשפעותיה הסביבתיות ע"י הוועדה לים, תוך התאמה למתכונת העבודה בוועדה לתשתיות לאומיות (וות"ל) והפניה, לשם היעילות ובשינויים המתחייבים, לסעיפים הרלוונטיים בחוק התכנון והבנייה. כל אלו בכדי להבטיח תהליך מקצועי ומהיר ככל הניתן.

סעיפים 28-29 מגדירים את פרסום הבקשה ואת הליך שמיעת הערות ציבור, מתוך מימוש העיקרון של שיתוף הציבור ובעלי העניין בתכנון, ומתוך הכרה בכך שהים העמוק הוא נכס ציבורי של ציבור יש עניין בו.

סעיף 30 מגדיר את הליכי הערר למועצה הארצית על החלטת הוועדה לים.

סעיף 31 מגדיר את הליכי הרישוי למקרה של הקמת מבנה ימי, לאור הבנת הרגישות הציבורית של המרחב הימי הפתוח, הרגישות הסביבתית של הים, והחשיבות של הקפדה על היבטי בטיחות בסביבה הימית.

סעיף 32 מגדיר את סמכויות הפיקוח והאכיפה של הוועדה לים, ומאפשר הסמכת פקחים לפקח ולאכוף את החלטות הוועדה ואת הציות לחוק בהיבטי פעולות ושימושים באזור הכלכלי הבלעדי. סעיף זה מאפשר להסמיך פקחים גם ממשרדי ממשלה נוספים ועובדי רשות הטבע והגנים, ולא רק מהיחידה לאכיפת דיני מקרקעין, מתוך הבנה כי מעט גופי אכיפה הם בעלי כלים ויכולות לפיקוח במרחב הים העמוק, ומתוך רצון לאפשר סינרגיה בין גופים אלה.

סעיף 33 מגדיר את דיני העונשין הרלוונטיים לעניין הפרת הכללים הנוגעים לפעולות ושימושים באזור הכלכלי הבלעדי, תוך הפניה, לשם היעילות ובשינויים המתחייבים, להוראות חוק התכנון והבניה. **פרק ה' סימן ה' – הכרזה על שמורת טבע באזור הכלכלי הבלעדי** על מנת לממש את מחויבות ישראל ליעדים העדכניים של אמנת המגוון הביולוגי, שאומצו בסוף 2022, ואמנת ברצלונה, שאומצו בשנת 2021, בנוגע לקידום 30% מהמרחב הימי כשטחים ימיים המוגנים ומנוהלים ביעילות ותוך מתן דגש לייצוגיות, קישוריות, והגנה על אזורים בעלי חשיבות למגוון הביולוגי, סימן זה (סעיף 34) מגדיר את אופן ההכרזה על שמורת טבע ימית.

מכיוון שחוק התכנון והבניה לא חל באזור הכלכלי הבלעדי, הסעיף מאפשר הכרזה על שמורת טבע ימית על בסיס תכנית שהוגשה לוועדה לים ואושרה בה.

הסעיף מפנה להוראות שונות בחוק גנים לאומיים ושמורות טבע (תשנ"ח-1998), בשינויים המתחייבים, ולשם היעילות, לגבי עדיפות הייעוד, הגבלת פעולות, ביטול הכרזה וכד', וכן לגבי פיקוח אכיפה ועונשין.

פרק ו' – שונות

סעיף 35 כאמור בחלק הכללי, במסגרת השינוי המוצע בחוק זה לעניין הגדרת האזורים הימיים של מדינת ישראל, קרי אימוץ שיטת קווי הבסיס הישרים, מוצע להסמיך את הממשלה, לאחר קבלת חוות דעת מן המרכז למיפוי ישראל, להחליט על הנקודות הגאוגרפיות בקו החוף או בסמוך אליו, אשר ביניהן יימתחו קווי הבסיס הישרים שמהם נמדדים האזורים הימיים. נוסף על כך, מוצע להסמיך את הממשלה להודיע בהחלטה כאמור על קצה תחום האזורים הימיים, כולם או חלקם, כפי שעשתה הממשלה בעבר בהחלטה מס' 3452 מיום ח' התמוז התשע"א (10 ביולי 2011) בדבר קביעת קו התיחום הימי הצפוני של מימי החופין והאזור הכלכלי הבלעדי של מדינת ישראל בים התיכון.

סעיף 36 מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע, בהתייעצות עם שר המשפטים, הוראות לעניין מסירת מידע לשר האוצר ממשרדי הממשלה וגופים נוספים המחזיקים בסמכויות לפי דין לגבי האזורים הימיים, וזאת לשם הקמתו של מאגר מידע ימי אשר על הכנתו עמל משרד האוצר.

סעיף 37 כאמור, בכל הנוגע לתיחום האזורים הימיים וקביעת הזכויות והסמכויות של מדינת ישראל כמדינת חוף באותם אזורים, משקף החוק המוצע את הוראות המשפט הבין-לאומי העוסקות בדיני הים. עם זאת, למדינת ישראל קיימות באזורי הים סמכויות וזכויות נוספות על פי המשפט הבין-לאומי, שבהן החוק המוצע לא עוסק, כמו זכויות וסמכויות בתחום הביטחוני. אשר על כן, מוצע להבהיר במפורש בסעיף זה כי אין בהוראות החוק המוצע כדי לגרוע מזכויות וסמכויות אחרות שמדינת ישראל רשאית להפעיל ולטעון לקיומן על פי המשפט הבין-לאומי.

סעיף 38 מטבע הדברים, אחת הפעילויות המרכזיות המתבצעת באזורי הים היא פעילות של כלי שיט שונים. מוצע להבהיר כי אין בהוראות החוק המוצע ובהוראות החיקוקים שמוצע להחיל מכוחו באזורים הימיים, כדי לגבור על הוראות חיקוקים בתחום התחבורה הימית אשר חלים אף הם מכוח החוק המוצע, וכי במקרה של סתירה בין הוראות בהקשר זה – תחול הוראת החיקוק בתחום התחבורה הימית.

הקביעה כי חיקוקי התחבורה הימית המעוגנים בחקיקה שהוחלה לפי החוק המוצע גוברים על הוראות החוק המוצע והתקנות לפיו (משנקבעו כאלה), לרבות הוראות חיקוקים בתחומים אחרים שהוחלו בחוק המוצע, מבהירה כי אין בכוונתו של החוק המוצע להתערב בפעילות הסדירה, המבוססת בחלקה על

אמנות בין-לאומיות, של כלי שיט. בהתאם, יחולו הוראות החוק המוצע, לרבות הוראות חיקוק בתחום אחר (שהוחל לפיו), לעניין פעילות כאמור רק כל עוד הן מתיישבות עם מה שנקבע בחיקוק בתחום התחבורה הימית, או כל עוד החלתו של החיקוק בתחום האחר או הוראות החוק המוצע אינן גורעות ממה שנקבע בחיקוק בתחום התחבורה הימית או משנות את מה שנקבע בו.

סעיף 39 מוצע להסמיך את שר המשפטים לשנות, בצו, את התוספות הראשונה עד הרביעית הנלוות לחוק המוצע, בהסמכת השר המופקד על ביצוע החיקוק שאותו מבקשים להוסיף לאיזו מבין התוספות האמורות או לגרוע ממנה. שינוי התוספות בהקשר זה ייעשה בהתאם לסוג החיקוקים שיכול להיכלל בהן לפי סעיפים 8 ו-12(א) עד (ג) לחוק המוצע.

סעיף 40 מוצע לקבוע כי שר המשפטים ממונה על ביצועו של החוק המוצע וכי הוא רשאי להתקין תקנות לצורך כך.

סעיף 41 מוצע לקבוע כי שר המשפטים רשאי להכריז בהודעה ברשומות על מיתקן ימי כמיתקן ימי קבוע, ולעניין מיתקן ימי המשמש לפעולות חיפוש, הפקה, ניצול, שימור או ניהול של אוצרות טבע, אנרגיה וחקלאות ימית, ההכרזה תיעשה לאחר התייעצות עם שר האנרגיה והתשתיות.

סעיפים 42 ו-43 מאחר שהחוק המוצע יוצר מסגרת משפטית חדשה בעניין הגדרת האזורים הימיים והזכויות והסמכויות הנתונות בהם למדינת ישראל, מוצע לבטל את חוק השטחים התת-ימיים ואת חוק מימי החופין, התשי"ז–1956, הנוגעים להגדרת אזורים כאמור. חוק השטחים התת-ימיים קובע כך:

"שטחים תת-ימיים בשטח מדינת ישראל

1. (א) שטח מדינת ישראל יכלול את קרקע הים והתת-קרקע של השטחים התת-ימיים הסמוכים לחופי ישראל, והם מחוצה למים הטריטוריאליים, עד היכן שעומק המים שמעליהם מאפשר את ניצול אוצרות הטבע שבשטחים אלה.

(ב) שום דבר האמור בסעיף קטן (א) לא יפגע באופיים של המים שמעל לשטחים התת-ימיים הללו, ושמחוץ למים הטריטוריאליים של ישראל, כמימי לב-ים. וכך קובע חוק מימי חופין, התשי"ז–1956:

"הגדרת מימי חופין

1. (א) בסעיף 3 לחוק הפרשנות, תשמ"א–1981, בהגדרה של מימי חופין, במקום "ששה מילים" יבוא "שנים עשר מילים ימיים".

(ב) על אף האמור בסעיף 1 לחוק הפרשנות, תשמ"א–1981, תחול ההגדרה מימי חופין כאמור בסעיף קטן (א) גם על חיקוקים והוראות מינהל שניתנו לפני תחילת החוק האמור.

חלק מן הים של המדינה – מהו

2. כל מקום בדין שנאמר בו, כי חלק מן הים הפתוח שעל חופי המדינה נכלל בתחומיה או חל עליו דין פלוני או סמכות לפי דין פלוני, ותחומו של אותו חלק לא נקבע או שנקבע במרחק שהוא פחות משנים עשר מילים ימיים מנקודת השפל או מנקודה אחרת שבחוף – יהיה תחומו שנים עשר מילים ימיים כאמור.

סעיף 45 כאמור, מוצע להחיל את חוק הכניסה לישראל במיתקנים ימיים קבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי (בסעיף 12(ג) לחוק המוצע). החלתו של החוק האמור נחוצה בשל התקופה הממושכת

שבמהלכה עתידים מיתקנים אלה להימצא באזור הכלכלי הבלעדי, ובשל היותם של אותם מיתקנים אתרים אסטרטגיים בעלי חשיבות רבה למדינת ישראל, אשר מוצדק לפקח ולקיים בקרה על זהות הגורמים העובדים והנמצאים בהם.

עם זאת, החלתו של חוק הכניסה לישראל על המיתקנים הימיים הקבועים על פי המוצע, עשויה לחייב קביעת סדרי כניסה מיוחדים וכללים מיוחדים בדבר רשות כניסה למיתקנים אלה. על כן, מוצע לתקן את חוק הכניסה לישראל ולהסמיך את שר הפנים לקבוע, בהתייעצות עם שר המשפטים ושר האנרגיה, הסדרים ייחודיים בעניין הכניסה למיתקנים אלה.

בנוסף, מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע, בהתייעצות עם שר המשפטים, סדרי כניסה וכללים בדבר מתן אשרות ורישיונות ישיבה לעניין מי שאינו אזרח ישראלי המבקש להיכנס לישראל ממיתקן ימי – רגיל או קבוע – המצוי באזור הכלכלי הבלעדי.

סעיף 46 לפי סעיף 12(ג) לחוק המוצע, יחול חוק התקנים, התשי"ג–1953 (להלן – חוק התקנים), הנכלל על פי המוצע בתוספת הרביעית, במיתקנים ימיים קבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי, וזאת כדי להבטיח את בטיחותם של המצרכים המצויים באותם המיתקנים, וכן את בטיחות המתקנים עצמם ותהליכי העבודה בהם. עם זאת, החלת החוק עשויה לחייב התאמות ושינויים בכל הנוגע להוראות בדבר תקנים רשמיים, שהם תקנים מחייבים אשר שר הכלכלה הכריז עליהם לפי סעיף 8 לחוק התקנים ופעולה שלא בהתאם להם מהווה עבירה פלילית. התאמה זו נדרשת בשל המאפיינים המיוחדים של הפעילות במיתקנים הקבועים באזור הכלכלי הבלעדי.

אשר על כן, מוצע לתקן את חוק התקנים בתיקון עקיף, ולהסמיך את שר הכלכלה, בהתייעצות עם שר המשפטים, לקבוע כי הוראות לפי חוק התקנים, כולן או חלקן, לא יחולו על מיתקנים ימיים קבועים המצויים באזור הכלכלי הבלעדי, דרך כלל או לעניינים מסוימים, או לקבוע כי יחולו בשינויים שיקבע או לקבוע הסדרים חלופיים לעניין זה. כל זאת, ובלבד שתקנות לפי סעיף זה ייקבעו בהתאם למקובל במדינות מפותחות עם שווקים משמעותיים, כמו למשל מדינות האיחוד האירופי. התיקון המוצע תואם את המגמה הבאה לידי ביטוי בחוק התקנים בעניין אימוץ תקינה בין-לאומית.

סעיף 47 חוק העונשין קובע, בפרק ג', הוראות בדבר תחולה אקס-טריטוריאלית של הוראותיו ושל דיני העונשין הישראליים בכלל. בהקשר זה מבחין החוק האמור בין "עבירת פנים" (המוגדרת בסעיף 7(א) לאותו חוק) שעליה חלים דיני העונשין של מדינת ישראל ובין "עבירת חוץ" (המוגדרת בסעיף 7(ב) לחוק האמור) שלגביה חלים דיני העונשין של מדינת ישראל רק אם מתקיימים תנאים נוספים, חלקם מהותיים (שעניינם זיקות שונות של העבירה או נסיבותיה למדינת ישראל) וחלקם פרוצדורליים (שעניינם, למשל, אישור היועץ המשפטי לממשלה).

מאחר שהאזור הכלכלי הבלעדי מצוי מעבר לגבולותיה של מדינת ישראל, הרי שהוראות דיני העונשין שלה יכולות לחול על עבירות המבוצעות בו רק אם מתקיימים בהן התנאים הקבועים בחוק העונשין לגבי "עבירת חוץ" (או אם מדובר בעבירות פליליות שנקבע, בסעיפים 7(ב) ו-13 לחוק המוצע, שיחולו עליהם דיני העונשין של ישראל כאילו היו "עבירות פנים"). עם זאת, בחינת התנאים המהותיים, קרי הזיקות, שקובע חוק העונשין לעניין תחולתו על עבירות חוץ (בסימן ג' לפרק ג' באותו חוק), מעלה כי אין תנאי (או זיקה) כאמור התואם באופן מלא את האינטרסים של מדינת ישראל בהחלת דיני העונשין שלה באזור

הכלכלי הבלעדי, ובכלל זה האינטרס של המדינה בקיום פעילות תקינה ובלא הפרעות בתחום החיפוש וההפקה של אוצרות הטבע באזור זה. לכן, מוצע לערוך תיקון עקיף בחוק העונשין ולהוסיף לרשימת הזיקות הקבועה בסימן ג' בפרק ג' לחוק האמור, זיקות נוספות הנוגעות במישרין לאינטרסים של מדינת ישראל לגבי האזור הכלכלי הבלעדי.

בהקשר זה מוצע להבחין בין שתי זיקות רלוונטיות שמוצע לעגן בסעיף 13א לחוק העונשין כנוסחו המוצע – בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע זיקה הנוגעת לאזור הכלכלי הבלעדי ואשר מתקיימת אם עבירת חוץ שנעברה, כולה או מקצתה, באזור האמור פוגעת או שיש בה כדי לפגוע במימוש זכויותיה וסמכויותיה של מדינת ישראל באותו אזור; ובסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע זיקה הנוגעת למיתקנים ימיים קבועים באזור הכלכלי הבלעדי, ואשר מתקיימת בכל מקרה שבו מבוצעת עבירת חוץ, כולה או מקצתה, באותם מיתקנים ימיים קבועים.

סעיף 48 עד 54 בסעיפים אלה מוצע לערוך תיקונים עקיפים בדברי חקיקה שונים, כדי להתאימם להוראות החוק המוצע, במיוחד לעניין הגדרות האזורים הימיים המוצעות בו.

סעיף 55 – תיקון חוק קרן אזרחי ישראל תשע"ד 2014 הקמה, ניהול ופיקוח על שמורות טבע ימיות הן מטלות מורכבות מבחינה תפעולית בים העמוק. סקרים אקולוגיים מחייבים הפעלת ציוד מחקרי מתקדם ויקר (ספינות, רובוטים מאוישים מרחוק, ועוד). פיקוח מחייב ספינות מותאמות, פקחים בעלי הכשרה ייעודית, והפעלת אמצעי מודיעין ייעודיים.

כל אלה נושאים עלויות חריגות. לנוכח היעד אליו מדינת ישראל מחויבת, של הגעה ל-30% שמורות ימיות עד שנת 2030, ראוי כי חלק קטן של הרווחים המגיעים לקרן על בסיס ניצול משאבי טבע בסביבה הימית, יחזור להגנה על הטבע באזור זה. עיקרון דומה נקבע גם בחוק מקרקעי ישראל שהגדיר את הקמת הקרן לשטחים פתוחים, עם מנגנון של אחוז מסוים מההכנסות השנתיות מפיתוח המופנה חזרה לשימור השטחים הפתוחים, או קרן זיהום ים המגדירה הקצאה כלכלית להגנה מפני זיהום ים בהתבסס על אגרות והיטלים של גורמים המזהמים את הים (בהרשאה).

עיקרון דומה מוצע בסעיף זה, במסגרתו 10% מההקצאה השנתית של הקרן לאזרחי ישראל תוקדש לקידום סקרים מדעיים לקידום שמורות ימיות, וכן לניהול, ניטור ופיקוח של השמורות.

סעיף 56 מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע תהיה שלושה חודשים מיום פרסומו. עם זאת מוצע לקבוע כי תחילתו של פרט 9 לתוספת הרביעית תהיה תשעה חודשים מיום פרסומו של החוק המוצע. פרט 9 לתוספת הרביעית מונה את חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א – 1951, והתקנות לפיו כחיקוקים החלים במיתקנים ימיים קבועים באזור הכלכלי הבלעדי, לפי סעיף 12(ג) המוצע. מוצע כי תחילתו של הפרט האמור, ובכך גם תחולתם של אותם חיקוקים על המיתקנים הימיים הקבועים תהיה תשעה חודשים מיום פרסומו של החוק המוצע, זאת, בשל אופי העבודה הייחודי באסדות קידוחי גז ונפט אשר דורש עבודה במשמרות שאינן רגילות, וכדי לאפשר למעסיקים הכפופים לחיקוקים אלה זמן היערכות מתאים להסדרת הנושא.

סעיף 57 מוצע כי הוראות פרק ה' סימן ד' לחוק המוצע לא יחולו על פעולת נפט שאושרה לפי חוק הנפט לפני יום תחילתו של החוק המוצע.

עוד מוצע, כי עד לאישור תכנית מרחבית ימית לפי החוק המוצע, פעולות ושימושים לפי הוראות סימן

ד' לפרק ה' יהיו טעונות אישור הוועדה לים. זאת על מנת להחיל אסדרה על אופן ביצוע הפעולות והשימושים עד לאישור התכנית המרחבית, ותוך מניעת פעולות ושימושים שעלולים לסכל את קידום התכנון המרחבי המאוזן והיעיל.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ט בכסלו התשפ"ה (30.12.2024)